

ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ

ΜΗΝΙΑΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ
ΥΜΗΤΤΟΥ 92 • 155 61 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 93/94
ΝΟΕΜΒΡΗΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ 1989

Η ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ

Σε λίγες μέρες καλούμαστε οι Μαργαριτιώτες της Αττικής να λάβουμε μέρος στην ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση της Αδελφότητάς μας η οποία είναι και αρχαιρεσιακή.

Το γιατί πρέπει να υπάρχει η Αδελφότητα είναι σε όλους κατανοητό. Το ότι η Αδελφότητα πρέπει να έχει ισχυρή Διοίκηση για να πάει μπροστά είναι κι' αυτό γνωστό. Γι' αυτό στρατευόμαστε όλοι να παρευρεθούμε στη Γενική Συνέλευση (Ανακοίνωση σε άλλη σελίδα) και ναβάλουμε υποψηφιότητα για μια θέση στα Διοικητικά όργανα της Αδελφότητας.

Υπηρετώντας την Αδελφότητα υπηρετούμε τις ιδέες

της συλλογικότητας, της πατριωτικής ένωσης αλλά και τα συμφέροντα του Μαργαριτιού.

Ιδιαίτερη έκκληση γίνεται στη νέα γενιά, να έρθει να παραλάβει τη σκυτάλη για να εφαρμόσει ένα πιο σύγχρονο και προοδευτικό πρόγραμμα. Ένα πρόγραμμα που θα συσφίξει τις σχέσεις μεταξύ των Μαργαριτιωτών, θα δώσει νέα ώθηση για πραγμάτωση των σκοπών της Αδελφότητας εκπληρώνοντας τα οράματα των μελών και θα βοηθήσει στη λύση των προβλημάτων του Μαργαριτιού, για να ακολουθηθεί απ' εδώ και πέρα μια ανεληκτική πορεία ώστε να ξαναγίνει το μαργαριτάρι της Θεσπρωτίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ

Αναδημοσίευση από την εφημερίδα «Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ»

Γράφει η Βιβή Τρύφων*

Ήταν μια μέρα που τα πουλιά είχαν φτιάξει τις φωλιές τους φροντισμένα, για να κλωσθήσουν τ' αυγά τους. Τότε που η φύση έκλεινε την ανάπαυλα ζεστασιάς και θαλπωρής εκτελώντας το σκοπό της. Μάζευε τα σύννεφα στον ουρανό, εκεί που κούρνιαζαν οι ψυχάλες της βροχής κι ετοιμάζονταν να κατεβούν χαμηλότερα. Έδειχνε ότι η σύνναξη είχε τελειώσει. Το ταξίδι προς τη γη είχε αρχίσει. Ο ήλιος πάσχιζε να επικρατήσει μέσα στο Γενναριώτικο ουρανό παρ' όλο που ήξερε ότι είχε κουράσει τη γη, που είχε πάρει το χόρτο της με την πρωινή δροσιά, ο ελαιόκαρπος τραβούσε απεγνωσμένα τους τελευταίους χυμούς των δέντρων και οι άνθρωποι, κοιτάζαν τον ουρανό.

— Τι ανομβρία θεέ μου! Και σ' ένα ξερότοπο που οι πέτρες βασιλεύαν, πόσο άραγε να θυμήθηκαν αυτές τις μέρες τις λιτανείες χριστιανών και μουσουλμάνων λίγα χρόνια νωρίτερα από την κήρυξη του πολέμου! Τότε που οι χριστιανοί σταυροκοπούνταν και οι μουσουλμάνοι πυροβολούσαν. Ικεσία και απειλή. Πόσο παράταιρα δέχθηκε αυτός ο τόπος από τη μοίρα του! Μόνο η ιστορία έχει να μας καταδείξει τέτοιες ανομοιότητες, μια ιστορία με σκόρπια φύλλα που δεν δέθηκαν ακόμα για το Μαργαρίτι.

Όλοι προσπαθούν να γυρίσουν την πλάτη στα παλιά, να παραγκωνίσουν τις μνήμες τους, να στεγνώσουν τα δάκρυά τους, να ενωθούν οι Βλάχοι με τους Σαρακατσάνους, οι Αρβανίτες με τους Γραικούς. Να εξαφανίσουν τη διαφορά

της γλώσσας μέσα στον πνιγνό ήχο των τραγουδιών που τους αδελφώνουν τα μοναχικά βράδια στα καφενεία του χωριού, ν' ανάψουν τη φλόγα με το ρακί, να σμίξουν τα χέρια, να ανακατευτούν οι ψυχές τους για να γεννήσουν μιαν άλλη λεβέντικη γενιά με ότι καλό απόμεινε.

Ο δρόμος περνάει έξω από το χωριό, που μοιάζει σκιά στα χαλάσματα, άγνωστη περιπέτεια γι' αυτούς που το κοιτάζουν αφηρημένα από το παράθυρο ενός αυτοκινήτου. Μέσα όμως, μετά την παρακαμψη, πόσοι πεθύμησαν να το διαβούν, να ανταμώσουν τη ζωή των χιλίων κατοίκων που σιωπηλά ανασταίνουν μέσα τους τον τρόπο που έζησαν που έμαθαν, που προσπαθούν να ξεχάσουν. Και η βάση με την κάπα τυλιγμένη στη μοναξιά της, φιγούρα αντιπροσωπευτική στην είσοδο του χωριού, μαυροντυμένη ακουμπάει τον αναστεναγμό της στο δικό της κατήγορο, γιατί τα χρόνια πολλά στην πλάτη της. Κι αναρωτιέται κανείς καθώς προχωράει στα σπλάχνα του χωριού, «υπάρχει κανείς εδώ».

Κυριακή στο Μαργαρίτι κι οι γυναίκες με περίτεχνα δεμένα τα σκουρόχρωμα μαντήλια τους, αφήνουν να φανούν ροδαλά μάγουλα, φεγγαρίσια μάτια και συγκρατημένα χαμόγελα. Η ζέση για την πίστη του Χριστού τις συγκεντρώνει τα πρωινά της Κυριακής στην εκκλησία του χωριού, τόσο κοντά με το μοναδικό τζαμί. Κι ο πλάτανος, σημάδι όλων των Ηπειρωτικών χωριών στην πλατεία, έχει πολλά να διηγείται σαν μάθεις τη γλώσσα του. Και τα πλατάνια μιλάνε μόνο μια

* Συνέχεια στη 3η και 4η σελίδα

ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ ΤΟ 1990 ΚΑΙ Η ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ

480 60 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ
Τηλ. γραφείων (0665) 94207
Πρόεδρος ■ ΔΗΜ. ΜΑΤΗΣ
Τηλ. σπιτιού (0665) 94251

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ

Υμηττού 92
155 91 Χολαργός
Πρόεδρος - Υπεύθυνος έκδοσης
■ ΕΥΑΓ. ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗΣ
Υμηττού 92 - 15561 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
Τηλ. σπιτιού 6514487

«ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ»

Μηνιαία Έκδοση
Εκδότης
«ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ»
Υπεύθυνος
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗΣ
Φωτοστοιχειοθεσία -
Επιμέλεια - Ατελιέ
«Ν. ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗΣ & ΣΙΑ Ε.Π.Ε.»
Μάγερ 11 - 104 38 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. Κέντρο 5244555 - 5225479
ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Τα άρθρα δεν εκφράζουν κατ'
ανάγκη και τις απόψεις της
Αδελφότητας
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ:
● ΘΩΜΑΣ ΓΚΙΝΗΣ
Φαρρών 14 - 11147 Γαλάτσι

ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ—ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Από 500 Δρχ. ● Καλυψώ Παρασκευά ● Μαίρη Χρή-
στου ● Ηλέκτρα Χρήστου ● Δημήτρης Ζήκος ●
Χαράλαμπος Ταλάγκας ● Ευάγγελος Χανάς ● Χρή-
στος Μπράγιας ● Ανδρέας Σπύρου ● Φώτιος Με-
ντής ● Χρήστος Μπόρος ● Δημήτριος Λύκας.
Από 1000 Δρχ. ● Ηλίας Μπόμπης ● Δημήτριος Πά-
κος ● Γιάγκος Γκέρτζος ● Νικόλαος Μπάκας ●
Γεώργιος Μάμος ● Βασίλειος Σπύρου ● Θεοφά-
νης Παπαδιαμάντης ● Λάμπρος Ντρίτσος ● Δημή-
τριος Σωτηρίου ● Αλέξανδρος Μπέλος ● Αντώνης
Καρδάνης ● Απόστολος Κοσμάς ● Κούλα Μάτη ●
Γρηγόρης Κομπilas.
Από 2000 Δρχ. ● Χρήστος Σκιαδάς ● Χρήστος
Καρδάνης ● Χρήστος Βασιλείου ● Ζωή Νικομάνη ●
Θεόδωρος Καρδάνης.
Από 5000 Δρχ. ● Κρυσταλία Κουλουριαννάκου ●
Αλέξης και Ηλίας Νικολάου ● Βέρβα Ζάκα ● Στά-
θης και Ρεββέκα Δημουλίτσα ● Ιωάννης Κοκόσης
στη μνήμη Κων/νου Μπακαγιάννη και Αρετής Παν.
Κοκόσης ● Δημήτρης Μπακαγιάννης στη μνήμη του
πατέρα του Κων/νου ● Κλέαρχος Μήτσος.
Από 10.000 Δρχ. ● Χαράλαμπος Καρδάνης ● Πιπί-
τσα Στεφανιδίου-Βλάση
100 DM= 9.000 Δρχ. ● Λεωνίδας Πουλής.
Η αδελφότητα και η έκδοσή μας ευχαριστούν
τους συνδρομητές.

Ο λόγος της Σύνταξης

Τα γενέθλια

Με αυτό το τεύχος η έκδοσή μας μπαίνει στον έννατο χρόνο. Οκτώ δύσκο-
λα χρόνια πέρασαν και ευτυχώς καταφέραμε οι Μαργαριτιώτες να την κρατή-
σουμε στη ζωή.

Ο χρόνος που πέρασε, πρέπει να ομολογήσουμε, δεν ήταν καθόλου επικο-
δομητικός αλλά πολύ οπισθοδρομικός. Καταφέραμε βέβαια να κρατήσουμε μια
κάποια ποιότητα στην έκδοση από ποσότητα όμως ήταν λειψή και πάντα ανα-
χρονισμένη.

Εκδόθηκαν μόνο τα φύλλα:

81/82 Νοέμβρης-Δεκέμβρης 1988, 16σέλιδο

83/84 Γενάρης-Φλεβάρης 1989, 16σέλιδο

85/86 Μάρτης-Απρίλης 1989, 16σέλιδο

87/88 Μάης-Ιούνιος 1989, 8σέλιδο

89/90 Ιούλης-Αύγουστος 1989, 8σέλιδο

91/92 Σεπτέμβρης-Οκτώβρης 1989, 8σέλιδο

και όλα αυτά με την ψυχή στα δόντια. Φθάσαμε στο σημείο να πούμε
«ΚΛΕΙΝΟΥΜΕ». Ας είναι καλά μερικοί από τους αναγνώστες μας που με τις
συνδρομές τους δεν μας το επέτρεψαν. Σας ευχαριστούμε για μια ακόμη φο-
ρά, αγαπητοί φίλοι.

Βέβαια κάθε θέση έχει την αντίθεση και ο λόγος τον αντίλογο. Σύμφωνα με
αυτό το αξίωμα πρέπει να θεωρούμε ευτυχείς τους εαυτούς μας που δεν έ-
κλεισαν τα «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ», στη δικιά μας θητεία. Έτσι αποφύγαμε
αυτό το στίγμα. Ναι! ναι! είναι στίγμα να κλείνει ένα έντυπο.

Ευχόμαστε στο νέο Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας των Μαργα-
ριτιωτών να σταθεί κι αυτό τυχερό, να μην έχει οικονομικά προβλήματα και να
κατορθώσει μια απρόσκοπτη, πιο συχνή, πιο συνεπή και πιο πολυσέλιδη έκδο-
ση.

Εμείς αφού σας ευχαριστήσουμε έναν, έναν, αγαπητοί αναγνώστες για την
κατανόηση και την ανοχή που μας δείξατε σας αποχαιρετούμε, αφού στο άλλο
φύλλο το λόγο θα έχει μια άλλη «Σύνταξη».

Η Σύνταξη

ΤΑ «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ»

ευχαριστούν
Όσους συνεργάστηκαν,
μόχθησαν, βοήθησαν και
στήριξαν ηθικά και υλικά μέχρι
τώρα την έκδοση

ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΗ ΘΥΜΗΣΟΥ!
ΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΜΑΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ
11 ΦΛΕΒΑΡΗ ΩΡΑ 10:30.

Στην Καίτη και τον Νίκο Κυρτάτα που βαφτίσανε
στις 8-10-89 τη μπέμπα και την ονόμασαν Κων-
σταντίνα, το όνομα του παπού της αιώνιου στρατηγού Κωνσταντίνου Ζάκκα, τους ευχόμαστε
να τους ζήσει.
Ελένη-Κωνσταντίνος-Κούλα Μάτη.

ΓΙΑ ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ

ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ

Ανδρικά-Γυναικεία
Μπουφάν-Ζακέτες-Φούστες

ΚΟΥΛΑ ΜΑΤΗ

Τηλ. 6713582

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ:

● Αριστείδης Σιντόρης, γεννημένος στο Λαύριο, 1913 στη Μηλιά-Ιωναννίων απεβίωσε στο Μαργαρίτι στις 13-11-89.

● Αρετή συζ. Παναγιώτη Κοκόση, γεννημένη στο Βαβούρι-Φιλιατών το 1922, απεβίωσε στην Αθήνα στις 24-11-89.

● Κωνσταντίνος Μπακαγιάννης γεννημένος το 1915 στο Μαργαρίτι, απεβίωσε στην Αθήνα στις 26-11-89.

● Και το τραγικό του ξεκληρίσματος της Μαργαριτιώτικης οικογένειας στα Νταχάου της Γερμανίας στις 10-12-89 από τους αρβανίτες. Οι Μαργαριτιώτες, αφού τούρκεψαν άρπαξαν από τους

— Πάσχος Θεοδ. Γκίνης, γεννημένος το 1958
— Αικατερίνη συζ. Πάσχου Γκίνης γεννημένη το 1969
— Θεόδωρος Πάσχου Γκίνης γεννημένος το 1983
— Κωνσταντίνος Πάσχου Γκίνης γεννημένος το 1986.

Τους δικούς του συλλυπούμαστε.

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ

● Συνέχεια από την 1η σελίδα

γλώσσα κι ας καταλαβαίνουν πολλές.

Δεν υπάρχουν καλντερίμια, σεραγιά με ονταδες και αγαδες. Νεοκτιστά σπι-
τια, τσιμεντένιοι δρόμοι και ειρηνικοί Μαργαριτιώτες, ξεκομμένοι από το πα-
ρελθόν. Κι εσύ ψάχνεις το χαρακτηρισμένο από το Υπουργείο Πολιτισμού πα-
ραδοσιακό Μαργαρίτι, ανάμεσα στους μαχαλάδες. Προσπαθείς να συγκεντρώ-
σεις ότι ανεμίζεται σκόρπιο εδώ κι εκεί στα χαλάσματα και στις αναμνήσεις. Οι
παλιές φεύγουν σιγά-σιγά κι οι νεότερες ξεδιάζονται στη Γερμανία, στη Σουη-
δία, στη Γαλλία...

Δύσκολο έργο να μαζέψεις τις ελεύθερες μνήμες, αφού οι ιστορικές πη-
γές είναι λίγες και ανεξερευνήτες. Μόνο η αγάπη, η πολλή αγάπη γι' αυτό τον
τόπο θα σε κάνει να σκύψεις, να εντριφύσεις, να δέσεις τα σκόρπια φύλλα. Κι
αυτό θα προσπαθήσουμε φίλοι μου, μέσα από μια σειρά δημοσιεύσεων αφιε-
ρωμένες σ' αυτό το χωριό με τους 750 ξενιτεμένους στη Γερμανία, τους 50
στη Σουηδία, τους 300 στην Αθήνα. Γιατί, όποιος γνωρίζει το μπάρμπα Σπύρο-
Νίνο, τον λαοτιέρη και τραγουδιστή των πανηγυριών και των γάμων, τον πάντα
χαμογελαστό Κίτσο Ράππη, το Σπύρο Σούφη, τον Ηρακλή Τζίμα, τον Ανδρέα
Σπύρου, το γιο του Νάση Μπάκα τον Νικόλα, το Γιάννη Ζήκο, το Νικόλα Γιαννέ-
λο, τον Παναγιώτη Μήτση, το Μήτσο Μάτη κι όλους τους λεβεντάνθρωπους
του Μαργαριτίου δεν μπορεί ποτέ να κάνει πίσω. Όσο δύσκολος κι αν είναι ο
δρόμος που θα περπατήσουμε, φίλοι μου γιατί, η λεβεντιά δεν μετριέται με την
αξιοσύνη στα όπλα, αλλά με την απόδοση στο τραγούδι. Κι εκεί στο Μαργαρίτι
όλοι ξέρουν να τραγουδούν κι είναι ο μόνος τρόπος να αντιμετωπίζουν τις δυ-
σκολίες, να ξεχνάνε τα προβλήματα, τουλάχιστον μέχρι την αυγή που ξεκινάνε
τον καθημερινό τους αγώνα για ζωή. Και η ζωή τους δικαιώνει με το δικό της
τραγούδι. Την υγεία και τη μακροζωία.

Ένα ξεραμένο δέντρο είναι η ιστορία του χωριού. Σαν τις συκιές που στέ-
κουν γυμνές και περιμένουν την Άνοιξη και το καλοκαίρι να βγάλουν τα φύλλα
τους και να καρπίσουν. Ωστόσο κάθε χειμώνα όλοι αναρωτιούνται αν θα τα κα-
ταφέρουν κι εφέτος. Το ιστορικό δέντρο όμως του χωριού δεν έβγαλε παρά ε-
λάχιστα φύλλα και οι χυμοί όλο και λιγοστεύουν, αφού οι παλιότεροι φεύγουν
και οι ερευνητές φαίνεται να μην έχουν πολλά «ντοκουμέντα» για να «φυλλώ-
σουν» αρκετά το δέντρο. Το νήμα της ζωής του χωριού και της πορείας του μέ-
σα στο χρόνο έχει πολλούς κόμπους. Ο πρώτος κόμπος του φθαρμένος από το
πέρασμα του χρόνου δεν μπορεί να μας δείξει καθαρά το σημείο αρχής του
χωριού. Οι αρχαιολόγοι δεν ωθήθηκαν από γραπτές μαρτυρίες για να ανασκά-
ψουν το χώρο. Η προς δυτικά πεδιάδα του Μαργαριτίου, είναι η δεύτερη σε
επισημότητα εσωτερική πεδιάδα της Θεσπρωτίας. Στις υπώρειες των ασβε-
στολιθικών βουνών διατηρούνται ερείπια μερικών αρχαίων οικισμών, στη θέση
Μούρη κοντά στο χωριό Ελευθεύρι, στο Μαργαρίτι και στο Παλαιόκαστρο. Στις
δυτικές υπώρειες του βουνού Μεγάλη Ράχη, μέσα και έξω από το χωριό, ανα-
φέρονται αρχαίοι τάφοι, λαξευμένοι στο βράχο, χωρίς χρονολογική ένδειξη. Α-
πό το Μαργαρίτι προέρχεται μια επιγραφή Ρωμαϊκών χρόνων. Είναι το μοναδικό
εύρημα στην περιοχή και μπορούμε να υποθέσουμε ότι υπήρχε στην περιοχή
ένας ατείστος οικισμός. Όμως η ιστορία του Μαργαριτίου αρχίζει πολύ αργό-
τερα και υπάρχουν δυο εκδοχές για την ίδρυσή του. Ο ιστοριοδίφης Σπύρος
Μουσελίμης αναφέρει ότι το Μαργαρίτι ιδρύθηκε από αρβανίτες που βοδολή-
σαν από την αρβανιτιά κατά τον 14ο μ.Χ. αιώνα και πήρε το όνομα απ' αυτούς.

Ο «Μαρ-γκλιτο» που σημαίνει «τρελλό σπαθί». Το όνομα Μαργαρίτι δηλαδή είναι
μεταγλωτισμένο από το αρβανίτικο «μαρ-γκλιτο» και σήμερα Μαρ-γκλιτά λέγε-
ται από τους αρβανίτες. Οι Μαργαριτιώτες, αφού τούρκεψαν άρπαξαν από τους
αγαδες των Γιαννίων τον πλούσιο κάμπο του Φαναρίου. Όταν η πηλοίον Μα-
ρακιά έχασε τη διοικητική αξία της, το Μαργαρίτι έγινε πρωτεύουσα της ε-
παρχίας.

Η άλλη εκδοχή που διατυπώθηκε και από τον φιλόλογο Θεοδόσιο Γκούση
από τη Λευκίμη, είναι ότι το Μαργαρίτι κτίστηκε από τους Ενετούς και αποτε-
λούσε το μάτι της Βενετίας στην Τουρκοκρατούμενη Ελλάδα. Εκτός των άλλων
— Ενετοί έκτιζαν χριστιανικές κτίσεις κατά προτροπή του Πάπα, που προσπα-
θούσε μ' αυτό τον τρόπο να αναχαιτίσει την αλλόθρησκον Οθωμανική αυτο-
κρατορία. Για να καταλάβουμε όμως καλύτερα τους λόγους που ώθησαν τους

Ενετούς να ιδρύσουν το Μαργαρίτι αφού αυτή η άποψη φαίνεται ορθότερη πρέ-
πει να σκεφτούμε πως οι λόγοι που το έκαναν δεν ήταν μόνο θρησκευτικοί αλ-
λά περισσότερο πολιτικοί, αφού τόσο η Κέρκυρα που κατείχαν όσο και οι Ηπει-
ρωτικές ακτές ήταν οι προμαχώνες της Δύσης και το χάσιμο των εδαφών αυ-
τών θα σήμαινε μεγάλη απώλεια, αφού ήταν προφανείς οι επεκτατικές διαθέ-
σεις των Οθωμανών. Η θέση που επιλέχτηκε είχε μεγάλη στρατηγική σημασία
αλλά δεν έπαυε να βρίσκεται στο μάτι του κυκλώνα και αργά ή γρήγορα η τύχη
του θα άλλαζε. Οι μάχες ήταν αναπόφευκτες οι σημαίες ίσως ανεβοκατέβηκαν
πολλές φορές πριν οι αγάδες καταφέρουν να εξισλαμίσουν τους χριστιανούς
της περιοχής. Κι ενώ το Μαργαρίτι υπολογίζεται ότι κτίστηκε στα 1430 από
τους Ενετούς, φτάνουμε στα 1635 όπου ο Σουλτάνος, ο Μουράτ ο Δ' με διά-
ταγμά του καθορίζει ότι θα διατηρούσαν τα όρια τους οι χριστιανοί μόνον εάν
ασπαζόνταν το μωαμεθανικό θρησκειο. Τότε ήταν η εποχή που πήρε τις με-
γαλύτερες διαστάσεις ο εξισλαμισμός. Το τραγικό αυτό έργο ολοκληρώθηκε
στα 1732 όταν οι Σουλιώτες με τους Μαργαριτιώτες εναντιώθηκαν των σουλ-
τανικών στρατευμάτων με υπόδειξη της Βενετίας. Παράλληλα όμως με τους
εκβιασμούς που έκαναν οι μουσουλμάνοι μια ισχυρότατη πληγή αποτελούσε
και το παιδομάζωμα.

Για όλους αυτούς τους λόγους και για άλλους που ίσως να μην μάθουμε
ποτέ οι κάτοικοι του Μαργαριτίου εξισλαμίστηκαν κατά το μεγαλύτερο ποσο-
στό τους. Ο φανατισμός αυτός των μουσουλμάνων τσάμηδων τους οδήγησε σε
πράξεις βίας και απανθρωπιάς εναντίον των χριστιανών της περιοχής και περισ-
σότερο της Πάργας που εκείνη την εποχή ήταν υπό Ενετική κυριαρχία.

Ο Πάπας της Ρώμης ανησυχούσε ιδιαίτερα για την επεκτατική δράση των
Τούρκων και φρόντισε να ευαισθητοποιήσει όλα τα Κράτη της Ευρώπης (σχε-
δόν). Το αποτέλεσμα ήταν οι σύμμαχοι να ενώσουν στόλο και στρατό με σκοπό
να ελέγχουν τα παράλια του Ιονίου και της Αδριατικής και να αποτρέπουν τυ-
χόν αποβάσεις των Τούρκων σ' αυτά τα μέρη. Τη γενική αρχηγία του ενωμένου
στόλου είχε ο ναύαρχος Σεβαστιανός Βενιέρι που πραγματικά πέτυχε να πε-
ριορίσει τα επεκτατικά σχέδια των Τούρκων και ιδιαίτερα μετά τη Ναυμαχία της
Ναυπάκτου 1571. Αυτή η Ναυμαχία σκόρπισε το φόβο και στους Τσάμηδες του
Μαργαριτίου που φρόντισαν αμέσως να φτιάξουν ένα φρούριο για να αποκρού-
σουν τυχόν αντίποινα από τους Παργινούς και τους Ενετούς. Για φυσικά δεν έ-
πεσαν έξω. Πραγματικά ο Ναύαρχος Βενιέρι έστειλε 600 στρατιώτες, Βενε-
τούς, Κερκυραίους και Παργινούς με αρχηγό το στρατηγό Παύλο Ορσίνι με
διαταγή να καταστρέψει το φρούριο και να επαναφέρει το Μαργαρίτι στην κυ-
ριαρχία της Βενετίας. Οι Τσάμηδες αμύνθηκαν με πάθος αλλά ο Ορσίνι ήταν
εξαιρετικός και εμπειροπόλεμος στρατηγός και με σφοδρές επιθέσεις κατάφε-
ρε να καταλάβει το Φρούριο που ήταν το κύριο αμυντικό κέντρο των τσάμηδων.
Σύμφωνα με τις διαταγές που είχε πάρει το κατεδάφισε και εγκατέστησε στρα-
τιωτικές δυνάμεις από Κερκυραίους, Βενετούς και Παργινούς.

Η άλωση αυτή του Φρουρίου του Μαργαριτίου είχε ασφαλώς μεγάλη σημα-
σία για τη Βενετία που κυριαρχούσε στη Μεσόγειο και εξασφάλισε μ' αυτό τον
τρόπο εσω και για λίγο την ηρωχία των Παργινών που είχαν πραγματικά δεινο-
παθήσει με τις επιδρομές των Τσάμηδων. Στο Δουκικό ανάκτορο της Βενετίας
αναρτήθηκε μετά από λίγο καιρό ο ζωγραφικός πίνακας του Αντωνίου Βασιλάκη
που σαν θέμα του είχε την άλωση του Μαργαριτίου.

Όμως το Μαργαρίτι δεν έμεινε για πολύ στα χέρια των Ενετών. Στις 7
Μαρτίου του 1573 Τούρκοι και Ενετοί συμφώνησαν ειρήνη και οι ξένες στρα-
τιωτικές δυνάμεις απεχώρησαν αφήνοντας το Μαργαρίτι πάλι στα χέρια των
μουσουλμάνων Τσάμηδων. Στη συνέχεια εξελίχτηκε σ' ένα από τα ισχυρότερα
μουσουλμανικά κέντρα. Δεν υπάρχουν πολλά στοιχεία που μας βοηθήσαν να
συρράβουμε με ευκολία την πορεία του μέσα στο χρόνο όμως μερικές πληρο-
φορίες μας δίνει στο «οδοιπορικό του» ο πρώτος γνωστός Τούρκος περιηγη-
τής Εβλιά Τσελεμπής που ξεκίνησε στα 1670 από τα Γιάννενα για την Πάργα
και πέρασε και από το Μαργαρίτι. Το χαρακτηρίζει σαν κέντρο Βοϊβόδα και κτή-
μα του Αχμέτ Πασά.

«Οι κάτοικοι του Φρουρίου τελούν υπό το Σουλτανικό σκήπτρο και είναι
λείψανα, που σώθηκαν από τη μεγάλη σφαγή των κατοίκων του Ελβασανίου,
που έκαμε ο Κιουτσούκ Μεχμέτ Πασάς ύστερα από Σουλτανική διαταγή, γιατί
επαναστάτησαν. Το κάστρο του έχει την πύλη κατά την Ανατολή, δεν έχει τά-
φρο γιατί το έδαφος είναι δύσβατο και ορεινό. Το μέρος αυτό στην αρχή πάρ-

● Συνέχεια στην 4η σελίδα

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ

• Συνέχεια από την 3η σελίδα

ήθε από τους Βενετούς, το δε φρούριο το έχτισε ένας ψαράς που τον λέγανε Μαργαρίτη. Η πόλη του Μαργαριτίου έχει χίλια διακόσια λιθόχτιστα σπίτια που είναι περικτεινόμενα και έχουν όλα κήπους. Υπάρχουν έξι συνοικίες δύο τζαμιά, αγορά, δύο χάνια, δεκαεφτά μαγαζιά και μια βρύση με εξαιρετικό νερό απ' όπου προμηθεύονται το νερό τους όλοι οι κάτοικοι. Το καλό κλίμα ευνοούσε την ύπαρξη καλών κήπων».

Ιστορικό περπάτημα στο Μαργαρίτι θα είναι και αυτό το οδοιπορικό, μια προσπάθεια να δέσουμε το σκονί που μας δένει με το ιστορικό παρελθόν του, παρ' όλες τις δυσκολίες. Κι αυτές προέρχονται από την ανυπαρξία στοιχείων που να μπορούν να συγράψουν την ιστορία ενός τόπου. Βέβαια για να καταφέρουμε να μπούμε με ευκολία στο χρόνο θα πρέπει να γνωρίζουμε πολύ καλά την τοπική ιστορία κι αυτό μπορεί να γίνει μόνο αν πραγματικά το θέλουμε, αφού δεν την διδασκόμαστε στα σχολεία μας. Κάθε πέτρα, κάθε δέντρο και ότι αιωνόβιο θα μπορούσε πολλά να μας πει, αν είχε μιλιά.

Όμως στη Θεσπρωτία βασιλεύει μια απέραντη σιωπή, γιατί όλοι προσπαθούν να σταθούν αντικειμενικοί, να δούνε την αλήθεια κατά μέτωπο να μην φρακιδεύσουν την ιστορία. Χρεος όμως των παλαιότερων να καταθέσουν τις μνήμες τους και των νεότερων να τις καταγράψουν. Και το μεγαλύτερο χρέος ίσως ανήκει στους ιστορικούς επιστήμονες που θα φέρουν κάποτε το φως της δημοσιότητας στοιχεία που δεν θα γίνουν σημείο έριδας απροκάλυπτα θα σχηματίσουν την ιστορία αυτού του λησμονημένου τόπου.

Η αλλαξοπιστία στη Θεσπρωτία άρχισε από τις πρώτες μέρες που οι Τούρκοι κατέλαβαν την περιοχή. Δεν ήταν πολλοί αυτοί οι Τούρκοι που τελικά έμειναν σαν τιμαριούχοι. Στο Μαργαρίτι εγκαταστάθηκαν οι Τσαπάρης και Γκουστάρης. Αυτοί οι δύο είχαν αντιζηλίες μεταξύ τους γι' αυτό ο μөн Γκουστάρης εγκαταστάθηκε μέσα στο Μαργαρίτι, ο δε Τσαπάρης απέναντι στο Αλφράτι σημερινή Καταβόθρα. Συχνά έρχονταν σε προστριβές κι ένοπλες συγκρούσεις που καταντούσαν σωστές μάχες.

Πολλοί από τους πιεζόμενους για να μην τουρκέψουν εγκατέλειπαν τα σπίτια τους και κατέφευγαν τα γειτονικά χωριά του Σουλίου. Πολλές φορές οι Τούρκοι για να τρομοκρατήσουν όσους επέμεναν στη θρησκεία τους κι αρνιούνταν να ασπασθούν το μουσουλμανισμό, βασάνιζαν και απειλούσαν. Έτσι όχι σπάνια έγραφαν Έλληνες σελίδες ηρωισμού και αυτοθυσίας. Άλλες φορές πάλι για να γλυτώσουν προσπαθούσαν να βρίσκονται υπό την προστασία κάποιου Τούρκου αγά, που τον φιλοδωρούσαν από το υστέρημά τους. Τα ταιφλίκια των αγάδων όλο και μεγάλωναν των χριστιανών όλο και λιγόστευαν μέχρι που έγιναν ανύπαρκτα. Το Μαργαρίτι εκείνη την εποχή είχε ελάχιστες οικογένειες χριστιανών και χαρακτηρίζεται σαν τουρκοχώρι.

Το Οικουμενικό Πατριαρχείο λαμβάνει δραστήρια μέτρα για τη διάσωση του Χριστιανισμού και Ελληνισμού και στέλνει στην Ήπειρο τον πάτερ Κοσμά που με τα πόδια γυρίζει όλα τα χωριά κι όλους τους συνοικισμούς διδάσκοντας και νουθετώντας το λαό. Σε όλα τα χωριά της Ηπείρου υπάρχει η πέτρα που ακούμπησε να ξαποστάσει, η πηγή που ξεδιψασε, το δέντρο που του χάρισε τη σκιά του. Και σαν πάει κάποιος στο Μαργαρίτι θ' ακούσει την προφορική παράδοση που σχετίζεται με τον πάτερ Κοσμά.

Το 1732 υποκινούμενοι από τους Ενετούς αποστατού ν οι μπέηδες του Μαργαριτίου μαζί με τους Σουλιώτες. Εναντίον και των δυο στέλλεται ο Χατζή πασάς των Ιωαννίνων με 10.000 άνδρες. Όλες αυτές οι δυνάμεις συγκεντρώθηκαν στο Μαργαρίτι που αφού το κυριεύσαν τόκαψαν χωρίς να κάνουν εξαίρεση και στα τζαμιά.

Μπορεί βέβαια μετά απ' αυτό το γεγονός να συνετίστηκαν οι κάτοικοι του Μαργαριτίου, οι Σουλιώτες όμως επέμεναν στους αγώνες τους. Κατά τον τρίτο Σουλιώτικο πόλεμο σημαντικό ρόλο έπαιξε ο Σουλεϊμάν Τσαπάρης από το Μαργαρίτι. Σε μια όμως από τις μάχες οι Σουλιώτες κατάφεραν και τον αιχμαλώτισαν μαζί με το παιδί του και άλλους 40 προκρίτους του Μαργαριτίου. Τον πόλεμο αυτό τον τραγούδησε, όπως και τόσους άλλους, η δημοτική μούσα.

Τ' έχουν του Σούλι τα βουνά και στέκουν μαραμένα.

Μήνα τα χιόνια τα βαρούν μήνα και τα χαλάζια.

Ούτε τα χιόνια τα βαρούν ούτε και τα χαλάζια

ο Σουλεϊμάνης τα βαρεί μ' εφτά χιλιάδες Τούρκους.

Η ζωή όμως για τους ραγιάδες ήταν δύσκολη. Οι επαναστάσεις που άναβαν κάθε τόσο τη φλόγα της λευτεριάς έσβησαν με σκληρά αντίποινα. Κι ενώ ο μουσουλμάνοι κάτοικοι του Μαργαριτίου στην αρχή του εξισλαμισμού του διατήρησαν τη μνήμη της καταγωγής τους και μιλούσαν την ελληνική γλώσσα και κρατούσαν πολλά από τα χριστιανικά ήθη και έθιμα, οι επόμενες γενιές έγιναν μεγάλοι διώκτες του χριστιανισμού.

Ο Γάλλος περιηγητής και ιστορικός Πουκεβίλ, διορισμένος από το Ναπολέοντα πολιτικός πράκτορας της Γαλλίας στον Αλή Πασά των Ιωαννίνων, στον οποίο έμεινε από το 1805-1815, γράφει στο οδοιπορικό του ότι αυτή την εποχή το Μαργαρίτι, είχε 400 τούρκικες οικογένειες και 8.500 πληθυσμό. Τη συσχετίζει με την αρχαία πόλη Βουχαιτίο κάτι που μάλλον αμφισβητείται σήμερα χωρίς από τους αρχαιολόγους.

Την ίδια εποχή στις φυλακές «κούτσουρο» του Μαργαριτίου φυλακίστηκε πρίγκιπας Ρόζος, που είχε σταλεί από τον Ναπολέοντα να πάρει τον Χασάν Τσαπάρη μπέη του Μαργαριτίου με το μέρος. Ο Τσαπάρης όμως που τον εκβίαζε ο Αλή πασάς κρατώντας το γιο του αιχμάλωτο όχι μόνο δεν δέχτηκε τ' άπλωμα του χεριού από τους Γάλλους αλλά φυλάκισε τον απεσταλμένο. Το γεγονός περιγράφεται μέσα στους στίχους της Αλφασιάδας του Χατζή Σεχρέτ...

... Ο Ρόζος καβαλίκευσε και πάγει στους Φιλιάτες.

Με τ' άτι του χορεύοντας ετακίζε τις στράτες

Ένα κονάκι γύρευσε να πάει ν' αποκουμήσει

και θάρρευε την Τσαμουργιά να την κληρονομήσει

και αφού προδόθηκε, συνεχίζουν οι στίχοι.

Μωροί καυμένοι Τσάμηδες, δεν ντρέπεστε λιγάκι,

για μένα δεν ευρέθηκε στον τόπο σας κονάκι;

Τον έρριψε στο κούτσουρο σε τέσσερες καμάρες

Όντας θυμάται τους Κορφούς, τον πιάνουν οι τρομάρες

και τούπε «αμάν Αλήπασα μη με κρατείς στη χάψη

και να σου δώσω σήμερα τα όσα σου έχω τάξει

Αλή πασά δεν είμαι γω στη χάψη μαθημένος

να ξέρεις πούμαι πρίγκιπας καλός και τιμημένος...

... τον έριξαν στο Κούτσουρο στη σκοτεινή τη χάψη

κι αρχίνησε το βόγγισμα, να στράψει να τον κάψει

και λέγει εγώ που είμουνα, και πως καταντήθηκα

με το κερί το γύρευα κι απ' το σαρή το βρήκα.

Όταν ξέσπασε ο πόλεμος στην Ήπειρο στα 1912-13 οι εξωμότες-υπήκοοι Τούρκοι, αλβανόφωνοι και ελληνόφωνοι πολέμησαν με τον τουρκικό στρατό μεγάλο φανατισμό. Το Φεβρουάριο του 1913 που λευτερώθηκε η Ήπειρος από τον Τουρκικό ζυγό οι μουσουλμάνοι τσάμηδες ήταν τούρκοι υπήκοοι. Σύμφωνα με το άρθρο 4 της Συνθήκης Ειρήνης της Αθήνας μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας οι μουσουλμάνοι που έμεναν σε περιοχές που ήταν στην ελληνική κυριαρχία έγιναν Έλληνες υπήκοοι. Με την παραπάνω συνθήκη προβλεπόνταν και υποβολή Δηλώσεων Επιλογής της Οθωμανικής Ιθαγένειας, οι μουσουλμάνοι όμως της Τσαμουριάς που υπέβαλαν δηλώσεις ήταν ελάχιστοι και φυγαν για την Τουρκία. Οι υπόλοιποι για να μην χάσουν τις περιουσίες τους παρέμειναν διατηρώντας τα μεγάλα κτήματα και αρκετούς χριστιανούς γους που τα δούλευαν.

Αυτή η ελευθερία που τους δόθηκε τότε να παραμείνουν και η εμπιστοσύνη που τους έδειξε η Ελληνική κυβέρνηση αφού τους θεώρησε Έλληνες πηκόους ήταν ίσως ένα πρώτο λιθαράκι σ' ένα οικοδόμημα που έκλεισε με τον μουντρούμια του πολλές μελανές σελίδες κατοπινής ιστορίας.

* Η Βιβή Τρύφωνα είναι δημοσιογράφος συνεργάτης του ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΒΟΡΕΙΟΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ στην ΚΕΡΚΥΡΑ. Το κείμενο δημοσιεύτηκε σε δύο μέρη στα φύλλα Αριθ. 5969/10-11-89 και 5971/13-11-89 της εφημερίδας «Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» που εκδίδεται στην Ηγουμενίτσα.

• Η Αδελφότητα των Μαργαριτιωτών, και η έκδοσή μας σας ευχαριστεί σας συγχαίρει για το «ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΟ ΣΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ», κυρία ΒΙΒΗ ΤΡΥΦΩΝΑ, αλλά και για όλα τ' άλλα που κάνατε μέχρι τώρα για το εγκαταλελειμένο Μαργαρίτι μας.

Ευχόμαστε κουράγιο για συνέχιση του έργου σας.

• Ευχαριστίες οφείλουμε και στην εφημερίδα «Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» για τη δημοσίευση των στήλών της για δημοσίευση του κειμένου που είναι και εκτεταμένο καθώς και για όλα τα μέχρι τώρα δημοσιεύματά της για το Μαργαρίτι, οποια είναι αρκετά τα τελευταία χρόνια.

•

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΙ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΙ

Για τον παραπάνω σκοπό έγιναν οι απαραίτητες ενημερώσεις τόσο από την Κοινότητα όσο και από την Επιτροπή πρωτοβουλίας, η οποία ανέλαβε αυτό το ξεκίνημα.

Το πρόβλημα για την περιοχή Μαργαριτίου και τους τους κατοίκους της εμφανίζει ιδιαιτερότητα και εκτός από τους άστεγους της πόλης απασχολεί τους απόδημους και τους μετανάστες του Εξωτερικού, οι οποίοι τελευταία άρχισαν να ενδιαφέρονται και να ανησυχούν.

Και με την σημερινή ανακοίνωση θέλουμε να υπενθυμίσουμε ότι όσοι ενδιαφέρονται να μετáσχουν σε οικοδομικούς συνεταιρισμούς για κύρια ή παραθεριστική κατοικία, μέχρι της **10 Φλεβάρη 1990** να υποβάλουν στην Κοινότητα Μαργαριτίου αίτηση ενδιαφέροντος με τα δικαιολογητικά. Για κάθε πληροφορία στην Κοινότητα τις εργάσιμες μέρες και ώρες τηλ. 0665/94207.

Επίσης οι απόδημοι της Αθήνας και των γειτονικών πόλεων μπορούν να εξυπηρετηθούν και να ενημερωθούν από τον κ. Θανάση Κακούρη τηλ. 8026001 8-12 πμ και 4-8 μμ. Η κίνηση για τους οικοδομικούς συνεταιρισμούς στηρίζεται στο Π.Δ/μα 93/1987 άρθρα 4 και 16.

Για τους απόδημους του εξωτερικού που έχει εφαρμογή το άρθρο 16 εξυπηρετούνται και από τις διατάξεις του άρθρου 4 ώστε να ενταχθούν σε κοινό με τους απόδημους του Ελλαδικού χώρου οικοδομικό συνεταιρισμό. Για την περίπτωση αυτή στα δικαιολογητικά πρέπει να προσκομίσουν εκτός από την υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599 και βεβαίωση, του προξενείου ή της Πρεσβείας για το χρόνο της παραμονής τους στο εξωτερικό.

Η Επιτροπή Πρωτοβουλίας

ΠΡΟΣΟΧΗ!! Στις 10 Φλεβάρη λήγει η προθεσμία υποβολής αιτήσεων στην Κοινότητα Μαργαριτίου για συμμετοχή σε οικοδομικό Συνεταιρισμό.

Ενέργειες της ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ

Από την «Αδελφότητα Μαργαριτιωτών» στάλθηκε το παρακάτω έγγραφο:

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ

Αριθ. Πρω.: 18

Χολαργός, 20.10.89

Προς: Την κυρία Τούλα Στεφανίδου-Μαλακάτα

Αγαπητή μας κυρία Τούλα,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας των Μαργαριτιωτών, αφού ενημερώθηκε από τον Πρόεδρό του για την έκδοση του βιβλίου σας «ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ», αποφάσισε ομόφωνα να σας εκφράσει

ΘΕΡΜΑ ΣΥΓΧΑΡΗΤΗΡΙΑ

για την έκδοση του πρώτου βιβλίου που αναφέρεται στο Μαργαρίτι.

Ευχόμαστε υγεία και μακροημέρευση για να συνεχίσετε τη συνεργασία σας με τα «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ», προϊόν της οποίας ήταν το βιβλίο σας, για να βγουν και άλλα βιβλία.

Από μέρους της Αδελφότητας θα καταβληθεί προσπάθεια προβολής του βιβλίου.

Με εντολή Διοικητικού Συμβουλίου

Ο Πρόεδρος

Ο Γραμματέας

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΤΟΚΑΣ

Ε.Σ. Όποιος επιθυμεί να προμηθευτεί το βιβλίο ν' απευθύνεται στη συγγραφέα στη Διεύθυνση - Παλαμά 5 • 154 51 Ν. Ψυχικό - τηλ. 6716534.

ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ

Εκφράζεται με την γνωστή κίνηση του Θανάση Κακούρη η οποία άρχισε αθόρυβα και προχωράει για την ολοκλήρωσή της.

Στα «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» φύλλο 91-92 Σεπτεμβρίου-Οκτώβριος 1989 αναδημοσιεύθηκε άρθρο της εφημερίδας «Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» με ελλειπή στοιχεία, π.χ. Στο άρθρο αυτό και προφανώς από τυπογραφικό λάθος, αναγράφει ότι η αρχική προσφορά που δόθηκε από κ. Κακούρη ήταν 35.000 ενώ αυτή **ανέρχεται σε 85.000.**

Αν και για ένα χρήσιμο και κοινωνικό έργο δεν υπήρχε η ανάγκη της Δημοσιότητας όμως το αντίθετο με την αντικειμενική προσφορά του καθενός αποτελεί υποχρέωση για να εκτιμηθεί και να αναγνωρισθεί μια ανάλογη φιλοπρόσδοχη χειρονομία ώστε να βρει συνεχιστές.

Αναμφίβολα η ευθύνη βαρύνει και το Σχολικό Ταμείο το οποίο είχε την υποχρέωση τόσο για να αποκαταστήσει μια παράλειψη όσο και σε τακτά χρονικά διαστήματα να εμφανίζει κατάλογο των δωρητών με την αντίληψη μάλιστα ότι

Το Δημοτικό Σχολείο Μαργαριτίου

όμοιες πράξεις τιμάν όλους εκείνους οι οποίοι από το υστέρημά τους προσφέρουν και ενισχύουν κοινωνικές δραστηριότητες. Τα μέχρι σήμερα χρηματικά ποσά για την βιβλιοθήκη αποτελούν προσφορές 1) του Θανάση Κακούρη στη μνήμη συγγενή του κλπ. Δραχμές 85.000. Επίσης από την Κούλα Χρ. Ματή 5.000, Βέρθα συζ. Κώστα Ζακκά 10.000, Γιάννη και Ανδρέα Πουλή 5.000, Θόδωρο Θάνο 2.000, Παρασκευή Στεφανίδη-Ντίνου 30.000, Αλβέρτο και Ελβίρα Κοέν 10.000, Θωμά Βάσιου 2.000, Θωμά Μπόλωση 5.000 και Ελισάβετ Γεωματίδη 10.000. Σύνολο 164.000. Εκτός από τους παραπάνω καθυστέρει έμβασμα του γνωστού καθηγητή Ν. Μέξη Δρ. 100.000 το οποίο στάλθηκε από την Γερμανία (SPAR CASSE-I.A.S MANNHEIM) στο λογαριασμό του Σχολικού Ταμείου στην Εθνική Τράπεζα Νο 347/54047891. Η κίνηση για την σύσταση Βιβλιοθήκης είναι ικανοποιητική και με αισιόδοξες προβλέψεις οι οποίες ενισχύονται από την απήχηση της καμπάνιας ενημέρωσης και κύρια των απόδημων συμπατριωτών μας.

Η αντίληψη αυτή ενισχύεται από την εξέλιξη και ότι το Μαργαρίτι αποτελεί Σχολικό κέντρο της περιφέρειας με Δημοτική και Μέση Εκπαίδευση (Γυμνάσιο-Λύκειο) και δικαιούται να αποκτήσει Βιβλιοθήκη όπως και υποδομή για άλλες πνευματικές, πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες.

Καθήκον όλων μας είναι να ενισχυθεί η σύσταση της βιβλιοθήκης, στέλλοντας την όποια συνδρομή στον άνω λογαριασμό.

Σαν χρονογράφημα

(Σε ήχο πλάγιο)

(του συνεργάτη μας Π.Β. Μητση-Σεφέρη)

ΤΟ ΣΧΟΛΙΟ

Η λέξη «σχόλιο» είναι αρχαία Ελληνική που διατηρήθηκε αναλλοίωτη μέχρι σήμερα στη διάλεκτό μας.

Σημαίνει την ερμηνευτική σημείωση συγγραμμάτων, ή θεμάτων, την επίκριση ή κατάκριση αυτών. Σημαίνει επίσης, την κριτική που ασκεί ο ειδικός σε θέματα ή γεγονότα της καθημερινής ζωής, ή διαχρονικά.

Από τη λέξη «σχόλιο» έγινε το ρήμα «σχολιάζω» από το οποίο γεννήθηκε το ουσιαστικό «σχολιαστής», που προσδιορίζει τον άνθρωπο που αποπειράται να κριτικάρει, να αναλύσει δηλαδή σε βάθος τα γεγονότα, να τα ξεζουμίσει, όπως λένε, όσο μπορεί πιο εξειδικευμένα και αντικειμενικά.

Έτσι, λοιπόν, «σωστό σχόλιο» είναι η προσπάθεια της αντικειμενικής αναφοράς στις τυχόν διαστάσεις που υποκρίπτονται τα γεγονότα, χωρίς περιστροφές. Και «σωστός σχολιαστής» είναι ο λογικός ειδικός που δύναται να κριτικάρει τα γεγονότα, αντικειμενικά και αμερόληπτα, με κρίσεις που πηγάζουν, από την παραδεκτή λογική και τις προσωπικές του εμπειρίες.

Κάτω από αυτή τη λογική το σωστό σχόλιο και ο σωστός σχολιαστής δεν μπορεί παρά να έχουν διαφορετικές έννοιες, από αυτό, που ονομάζει ο λαός, κουτσομπολιό και κουτσομπόλης.

Άλλο το ένα, άλλο το άλλο!

Το σωστό σχόλιο είναι διαφωτιστικό και ευχάριστο, διότι είναι η αναζήτηση της αντικειμενικής αλήθειας στα γεγονότα, ενώ το κουτσομπολιό είναι η άρνηση της αναζήτησης της αλήθειας, η μυθοπλασία στα γεγονότα. Και, ενώ, ο σωστός κριτικός διεισδύει στο βάθος των γεγονότων προς αναζήτηση της αλήθειας, ο κουτσομπόλης αντιθέτως περπατάει στην επιφάνεια των γεγονότων, δεν αναζητάει, ή εσκεμμένα κρύβει την αλήθεια, με ιδιοσκευασμένες πικάντικες σάλτσες, για να παρασκευάσει και νας μας προσφέρει το δικό του παραμύθι.

Η σωστή κριτική ζει διαχρονικά αναλλοίωτη και επιτρέπει να γραφεί η αληθινή ιστορία, ενώ αντίθετα το κουτσομπολιό εξευτελίζει διαχρονικά την αλήθεια των γεγονότων και δεν επιτρέπει να γραφεί η αληθινή ιστορία.

Είναι γνωστά τα είδη αυτά των σχολίων από αρχαιοτάτων χρόνων, σε όλους, σε όλα τα μήκη και πλάτη της Ελλάδας και του λοιπού κόσμου. Ειδικότερα δε εμείς που κατοικούμε αυτή την ξεχασμένη επαρχία Μαργαριτίου, γνωρίζουμε και από σωστό σχόλιο και από κουτσομπολιό (προ πάντων από αυτό το είδος διαθέτουμε και περίσσιο)!

Γι' αυτό το λόγο εσύ που με διαβάζεις αυτή τη στιγμή, θα αγανακτήσεις και θα πεις πως ασχολούμε με ουτοπίες.

Δεν σε αδικώ και δεν σε κουτσομπολεύω, αλλά σου εξομολογούμαι με ειλικρίνεια.

Τούτο τον καιρό, τούτα τα χρόνια, μπούχτησα να ακούω και να διαβάζω, σε όλα τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, επίσημα και μη, να γίνεται κουτσομπολιό, αντί για σχόλιο, από πληρωμένους σχολιαστές-κουτσομπόληδες.

Αγανάκτησα πολύ και φωνάζω με όλη τη δύναμη της ψυχής μου. «Αρκετά κύριοι! Φτάνει πια! Έχουμε στα χωριά μας λαλίστατες γειτόνισσες και χρωματιστά καφενεία! Δεν αντέχουμε άλλο κουτσομπολιό και φθηνό παραπλανητικό πνεύμα!».

Ερεθίσματα

Οι αναγνώστες προτείνουν

Να μεταφερθούν στο Διοικητήριο τα Γραφεία της Κοινότητας, το Κοινοτικό Κατάστημα να μετατραπεί σε Ξενώνα με εστιατόριο στο ισόγειο. Έτσι θα μπει η βάση για Τουριστική Ανάπτυξη του Μαργαριτίου. Να καταβληθεί προσπάθεια να υπαχθεί το έργο στο Νόμο 1262.

ΠΡΟΕΚΚΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ ΠΑΛΙ

Για δεύτερη φορά, μέσα στον ίδιο χρόνο, καλούμεθα πάλι οι πανέλληνες στις κάλπες, για να εκλέξουμε αντιπρόσωπους για τη Βουλή και Κυβέρνηση για τον τόπο μας.

Κουραστικές θα είναι οι νέες και σύντομες εκλογές, αλλά αναπνευστικές, ύστερα από τα εκλογικά αποτελέσματα του Ιουνίου.

Κανείς δεν μπορεί να προβλέψει με σιγουριά την επιλογή των Ελλήνων στις νέες εκλογές. Εγώ όμως, είμαι υπεβέβαιος πως οι απανταχού ξενιτεμένοι Μαργαριτιώτες, θα νικούν τα αδύνατα, δυνατό για να εκτελέσουν το χρέος του τόπου.

Θα έλθουν και πάλι οι ξενιτεμένοι μας να ψηφίσουν στο τόπο τους, διότι πολλές φορές, έχουν αποδείξει έμπρακτα πως ενδιαφέρονται το ίδιο για τη μικρή και μεγάλη τους τριβή.

Πολλοί όμως, ξενιτεμένοι βλέποντας το συνεχές μαράσιμα και την πρωτόγονη στασιμότητα στην επίλυση των προβλημάτων του χωριού τους, είναι ακόμη αναποφάσιμοι και αναζητούν τον κατάλληλο υποψήφιο στο Νομό και το Κόμμα που πρέπει να στηρίξουν με την ψήφο τους.

Επειδή δε, φοβόμαι πως, ίσως κάποιος φίλος, ζητήσει λικά, να πω τη δική μου γνώμη για κόμματα και υποψηφίους, δηλώνω κατηγορηματικά και απερίφραστα πως αποκλείεται να πω σε κανένα τι πρέπει να ψηφίσουμε.

Μη τολμήσει κανείς κάτι τέτοιο!

Απαγορεύεται άλλωστε, από τις αρχές που έχει θέσει η εφημερίδα μας και το Διοικ. Συμβούλιο της Αδελφότητας.

Αν όμως, κάποιος πολύ-πολύ φίλος επιμεινεί διακριτικά να μάθει για το τι θα ψηφίσω εγώ προσωπικά, θα κάνω κάποια εξαίρεση και θα του πω, επίσης διακριτικά και κρυφά στο αυτί.

«Είμαι αγαπητέ μου φίλε και εγώ αναποφάσιτος και αναζητώ, ψάχνω να βρω στο Νομό ένα υποψήφιο, το ποιοδήποτε κόμματος, που να με πείσει με λόγια, έστω και γνωρίζει καλά τα προβλήματα της επαρχίας Μαργαριτίου, να δικά μου προβλήματα. Αυτόν θέλω να ψηφίσω».

Και αυτό δεν είναι σχήμα λόγου. Είναι ήχος πλάγιος, γαίος και δυνατός.

Παναγ. Β. Μητσης — Σεφ.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Γράφει ο Σωτήρης Αντ. Νικολάου

Με την ευκαιρία των άγιων αυτών ημερών απευθύνω θερμό χαιρετισμό σε κάθε Μαργαριτιώτισσα και Μαργαριτιώτη, καλά Χριστούγεννα κι ένα ευτυχές νέο έτος 1990. Εύχομαι επίσης ολόκαρδα σε όλους τους ξενιτεμένους, ιδιαίτερα όμως σε Μαργαριτιώτισσες και Μαργαριτιώτες ταχεία και καλή παλινόστηση στα σπίτια τους.

Από τις στήλες της εφημερίδας μας «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» θέλω να ενημερώσω όλους τους συμπατριώτες μας, χωριανούς, αλλά ιδιαίτερα αυτούς που ζουν στη Δ. Γερμανία, ότι είμαστε στα σκαριά ενός ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ Δ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ.

Σκοπός του συλλόγου αυτού θα είναι:

1ον Η προετοιμασία ομαλής παλινόστησης όχι μόνον αυτών που ζουν στη Γερμανία αλλά αν είναι δυνατόν όλων αυτών που δεν ζουν στο Μαργαρίτι, χωριανών μας.

Για να επιτευχθεί αυτό δεν χρειάζονται λόγια αλλά έργα! Και τα έργα μας περιμένουν και οι ευκαιρίες είναι πολλές και ποικίλες.

2ον Η αλληλογνωριμία και η σύσφιξη σχέσεων των Μαργαριτιωτών που κοντεύουμε να γίνουμε άγνωστοι μεταξύ μας. Πώς γίνεται αυτό; Θα καθιερωθεί μια εορτή, ίσως αυτή του Αγίου Κοσμά, να γίνεται συνάντηση Μαργαριτιωτών όχι μόνο για τα ωραία κλαρίνα μας, αλλά και για συσκέψεις και συνεδριάσεις για λήψη αποφάσεων κ.λπ.

3ον Προβολή του πολιτισμού μας, ήθη και έθιμα του χωριού μας. Αν το καλοεξετάσουμε οι Θεσπρωτοί είναι πολύ παλιοί και το Μαργαρίτι έχει μια ιδιαίτερη ιστορία που πολλοί λίγοι την ξέρουν.

4ον Η αλληλοσυνεργασία με τον Γερμανικό λαό και τους συλλόγους τους που έχουν παραπλήσιους σκοπούς πολιτιστικούς μ' εμάς.

Βέβαια στο καταστατικό του συλλόγου θα γραφούν και άλλα πολλά, όπως σε κάθε καταστατικό, αλλά τα βασικά θα είναι αυτά που αναφέρω, διότι όταν επιτευχθούν αυτά το Μαργαρίτι θα 'αποκτήσει' παρά πάνω απ' ό,τι είχε στη μακροχρόνια ιστορία του, αφού θα εξασφαλιστεί μια για πάντα το μεροκάματο του Μαργαριτιώτη μέσα στο Μαργαρίτι.

Για να μην παραξηγηθώ όμως με αυτά που λέω, διότι ακούγονται μεν καλά αλλά μοιάζουν με παραμύθια, κάνω και μια εξήγηση: Αυτά που γράφω μπορούν να πραγματοποιηθούν και δεν είναι παραμύθια, αλλά δεν γίνονται από έναν άνθρωπο αλλά από όλους μας. Μη μου πει κανένας μόλις ανοίξει ένας το στόμα του και μιλήσει για γενικόλητες κ.λπ. θα του βάλουν την καζούρα. Αυτό το ξέρω πως είναι μια αδυναμία μας από τα παλιά τα χρόνια, αλλά όταν μια ομάδα βάλει μπροστά ένα έργο και το φέρει σε πέρας θα λυγίσουν οι πάντες και θα γίνουν στη συνέχεια πολλά έργα.

Για να διευκολύνω λίγο τους δύσπιστους, αλλά και να αποθαρρύνω εκ των προτέρων τους ειδικευμένους του χωριού μας «καζουρόφιλους» και να τους προτρέψω κι αυτούς προς τα έργα τους λέω: Έχει πηλό το Μαργαρίτι ή δεν έχει. Φυσικά έχει. Με πολύ λίγα χρήματα μπορεί να γίνει μια εταιρία να κάνει ανθοφορείς και διάφορα άλλα πηλίνα είδη που τόσα και τόσα τραβάει το εξωτερικό.

Τέτοιες πραγματοποιήσιμες ιδέες έχω πάνω από δέκα και δυο τρεις απ' αυτές έχουν γίνει σχέδια και μελέτες πριν από δέκα χρόνια εδώ στη Γερμανία. Για να γίνουν όμως τέτοια έργα απαιτούνται και μερικές προϋποθέσεις.

Π.χ. στο χωριό μας πρέπει να οριστεί μια βιομηχανική ζώνη, που να είναι κάπως έξω από την οικιστική περιοχή του χωριού. Το Μαργαρίτι όμως δεν έχει ακόμη καθορισμένο πολεοδομικό σχέδιο που να καθορίζει ότι απ' αυτό το μέρος και επάνω είναι χώρος παραδοσιακού οικισμού από εκεί και κάτω έως το δημόσιο δρόμο υπάρχει ο Α ή Β κανονισμός. Από το Μπάγιο μέχρι το Μπαξέ του Αράπη από τη μια μεριά και μέχρι το πηγάδι του Γκινίκα από την άλλη πρέπει να γίνει επέκταση του οικισμού για τους νέους οικοπεδούχους. Επ' αυτού βέβαια πρέπει να γίνουν μελέτες από τους ειδικούς για να μην κτιζουμε στην άμμο.

Το σχέδιο πόλης στο Μαργαρίτι πρέπει να γίνει το γρηγορότερο, γιατί χωρίς αυτό δεν προχωράει τίποτα. Αυτή φυσικά η μελέτη θα προβλέψει δρόμους, πλατείες, κοινόχρηστους χώρους, γυμναστήρια, γήπεδα και μια περιοχή για περπάτο μέσα στο χωριό με δέντρα, λούλουδια, θάμνους που κάνουν τη βόλτα σου να νοιώθεις ότι είσαι σε παράδεισο και να αναπνέουμε το οξυγόνο και να περπατάμε και λίγο γιατί όσο πάμε προσοδεύουμε και θέλουμε να πάμε και στην εκκλησία ακόμη με το αυτοκίνητο.

Επίσης θέλω να πω και λίγα για τα δάση μας που δεν υπάρχουν πια. Το μόνο που μας μένει είναι να 'αρχίσουμε' πάλι να φυτεύουμε χωρίς να νομίσουν οι βοσκοί ότι θα καλυφθούν τα πάντα με δάση και θα μείνουν τα ζώα τους χωρίς χορτάρι.

Λοιπόν Μαργαριτιώτες εσείς που είστε αυτού μαζί με την Κοινότητα, φυτέψτε δέντρα.

Η Κοινότητα το γρηγορότερο πρέπει να βρει μια περιοχή την οποία να φροντίσει να χαρακτηριστεί βιομηχανική ζώνη.

Τα υπόλοιπα σε άλλη επιστολή γιατί είναι τόσα πολλά που θέλουν πολλές σελίδες της εφημερίδας μας, που είναι ο φόρος που φωτίζει για να γίνουν πολλά. Γι' αυτό και την ευχαριστούμε καθώς και όλους που κάνουν θυσίες για την έκδοσή της, αλλά όλοι κάποτε δικαιώνονται για τα έργα τους.

Με αυτά σας χαιρετώ όλους και εύχομαι ολόψυχα να ανταμώσουμε όλοι καλά.

Σωτήρης Νικολάου

Υ.Γ. Συλλυπητήρια στην οικογένεια Τσιολή Γκίνη για το τραγικό συμβάν στο Νταχάου της Γερμανίας.

★ Με χαρά λάβαμε το δημοσίευσμά σου αγαπητέ Σωτήρη. Στην Ευρώπη, κύρια στη Δ. Γερμανία βρίσκονται, δυστυχώς τα νιάτα και το δυναμικό του Μαργαριτίου, γι' αυτό η οργάνωσή τους είναι αναγκαία και απαραίτητη. Επικροτούμε λοιπόν την πρόταση, ευχόμαστε γρήγορη πραγμάτωση και είμαστε στη διάθεση για βοήθεια. Όσο για τα προβλήματα του Μαργαριτίου όλοι μαζί ενωμένοι θα τα λύσουμε πιο εύκολα.

Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΣ ΕΙΝΑΙ Η ΓΕΦΥΡΑ ΠΟΥ ΕΝΩΝΕΙ ΤΟΥΣ ΞΕΝΗΤΕΜΕΝΟΥΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΕΣ ΜΕ ΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ. ΒΟΗΘΗΣΕ ΝΑ ΚΡΑΤΗΣΟΥΜΕ ΓΕΡΑ ΑΥΤΟ ΤΟΝ ΔΕΣΜΟ.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ-ΝΟΜΟΥ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Από της εφαρμογής του Νόμου ΔΝΖ' του έτους και μετέπειτα)

Εισαγωγή

Συμβολή στην ενημέρωση και την ιστορία των οικισμών της επαρχίας Μαρμαρίτιου αλλά και ερέθισμα για συγκέντρωση παρά πέρα στοιχείων είναι τούτη η εργασία.

Η επαρχία Μαρμαρίτιου, μια απ' τις αρχαιότερες στο Ηπειρωτικό χώρο, ήκμαζε στο Βυζάντιο, την Τουρκοκρατία και μέχρι το 1946. Παρ' όλο που κουτσουρευτήκε, με την απόσπαση μεγάλου τμήματος στο Νομό Πρέβεζας, συνεχίζει, έστω και μικρή σε έκταση και πληθυσμό, να είναι ένα από τα πιο ζωντανά τμήματα του Νομού Θεσπρωτίας. Αυτό προκύπτει αβίαστα απ' τη μελέτη των πληθυσμιακών στοιχείων.

Προσφέρεται για οικονομική ανάπτυξη αφού διαθέτει κάμπους, λειβάδια και παραλίες.

Στον πολιτιστικό τομέα έχει να επιδείξει πολλά γιατί είναι κατάσπαρτη από Αρχαία, Βυζαντινά και Νεώτερα μνημεία αλλά και πλήθος λαογραφικά στοιχεία.

Στην Πολιτεία, τις Κοινότητες, τους μαζικούς φορείς, τις Αδελφότητες, τους Πολιτιστικούς Συλλόγους και τους κατοίκους της ανήκει το βαρύ φορτίο να την προσέξουν και να την φροντίσουν για ν' αποκτήσει την παλιά της δόξα.

Αντί δικού μας προλόγου θεωρείται σκόπιμο να παρατεθεί απόσπασμα απ' το πρόλογο του βιβλίου «ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΞΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ — 17 ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ — Έκδοση ΚΕΔΚΕ — ΑΘΗΝΑΙ — Ιανουάριος 1962» που αποτέλεσε και τη βασική πηγή των στοιχείων αυτής της εργασίας.

Τα στοιχεία συμπληρώθηκαν και απ' τα αρχεία της αρμόδιας Υπηρεσίας του ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ και τέθηκαν υπ' όψη των Προέδρων και Γραμματέων των Κοινοτήτων για τυχόν διορθώσεις και συμπληρώσεις. Παράλληλα καταβλήθηκε προσπάθεια να συγκεντρωθούν όλα τα Φ.Ε.Κ. που αναγράφονται στην έκδοση.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΟΝ ΠΡΟΛΟΓΟ

Ο πανάρχαιος θεσμός της τοπικής αυτοδιοικήσεως, όστις είναι στενώς συνυφασμένος με την μακραίωνα ιστορίαν του Έθνους και την επιβίωσιν αυτού, ως Κράτους, αποτελεί σήμερον, δυνάμει της ρητής διατάξεως του άρθρου 99 του Ισχύοντος Συντάγματος, το εν εκ των δύο σκελών επί των οποίων εδράζεται η διοικητική οργάνωσις της Χώρας.

Οι δήμοι και αι κοινότητες, ως διευορκώθησαν από την εφαρμογή του ιστορικού δια την αυτοδιοίκησιν Νόμου ΔΝΖ' / 1912 «περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων» και εξεξής, αποτελούν σήμερον τους βασικούς οργανισμούς της τοπικής αυτοδιοικήσεως.

Οι εν λόγω όμως οργανισμοί, ως φορείς ενός συνεχώς εξελισσόμενου και βελτιούμενου θεσμού υφίστανται, ως είναι φυσικόν, συν τη παρόδω του χρόνου, μεταβολάς, είτε ως προς την διοικητικήν αυτών περιφέρειαν, είτε ως προς τον πληθυσμόν των, είτε ως προς την ονομασίαν αυτών ή των απαρτιζόντων αυτούς συνοικισμών κ.ά.....

Αι ανωτέρω μεταβολαί, εκτός του ότι αποτελούν την διοικητικήν ιστορίαν των δήμων και των κοινοτήτων, έχουν μεγάλην πρακτικήν αξίαν και χρησιμότητα προς επίλυσιν των οικίων ζητημάτων, τα οποία συναφώς γεννώνται καθ' ημέραν.

Εν Αθήναις τη 15η Ιανουαρίου 1962

Εκ του Υπουργείου Εσωτερικών

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Ο Νομός Θεσπρωτίας συνέστη διά του Αναγκ. Νόμου 35 της 25/27 Νοεμβρίου 1936 «περί συστάσεως Νομού Θεσπρωτίας εν Ηπείρω» (ΦΕΚ Α, 525/1936), η περιφέρεια δ' τούτου απηρτίσθη εκ τμημάτων των Νομών Ιωαννίνων και Πρεβέζης, ως τα τμήματα ταύτα ορίζονται εν των άρθρων του ειρημένου νόμου.

Έδρα του Νομάρχου ωρίσθη η Ηγουμενίτσα.

Δια τους εις εκτέλεσιν του ανωτέρω Αναγκ. Νόμου εκδόθ' εντός Βασ. Διατάγματος, της 21ης Μαρτίου / 1ης Απριλίου 1937, (ΦΕΚ Α, 119/1937) «Περί ορισμού των κοινοτήτων των υπαγομένων διοικητικώς εις τον Νομόν Θεσπρωτίας», ωρίσθησαν αι αποτελούσαι τον Νομόν τούτον κοινότητες, περιλαμβανόμεναι εις τας Επαρχίας Θυάμιδος, Παραμυθίας και Μαρμαρίτιου.

Κατά ταύτα, ο Νόμος Θεσπρωτίας, με πρωτεύουσαν την Ηγουμενίτσαν, αποτελείται σήμερον εκ των Επαρχιών Θυάμιδος με έδραν την Ηγουμενίτσαν, Μαρμαρίτιου με έδραν την Μαρμαρίτιον, Σουλίου με έδραν την Παραμυθίαν και Φιλιάτων με έδραν τον Φιλιάτες.

Εις την περιφέρειαν του ειρημένου Νομού υφίστανται σήμερον τρεις (3) δήμοι και ενενήκοντα τέσσαρες (94) κοινότητες, ο συνολικός δε πληθυσμός αυτού ανέρχεται κατά την απογραφήν του έτους 1951, εις 47.299.

ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ

ΤΑΧ. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ

480 60 ΠΑΡΓΑ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

(0665) 9432

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΡΧΙΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ: Κοινότης Σενίτσα Β.Δ. 7-8-1919, ΦΕΚ. Α 181/1919.

ΕΔΡΑ: Ελευθέριον, το

ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ ΑΡΧΙΚΩΣ ΑΠΑΡΤΙΣΑΝΤΕΣ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: Σενίτσα Μούρη

ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΕΣ ΝΥΝ ΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: Ελευθέριον, το

ΠΡΟΣΑΡΤΗΣΕΙΣ:

Η καταργηθείσα Κοινότης Καταβόθρας, Β.Δ. 29-4-1952, ΦΕΚ Α 124/1952. Διόρθ. ΦΕΚ. Α 168/1952.

ΑΠΟΣΠΑΣΕΙΣ:

Το ανωτέρω Β.Δ. περί προσαρτήσεως της Κοινότητος Καταβόθρας ανεκλήθη, καθ' όσον, αυτή είχε προσαρτηθή πρότερον εις την Κοινότητα Μαρμαρίτιου, Β.Δ. 6-1-1953, ΦΕΚ. 11/1953.

ΜΕΤΟΝΟΜΑΣΙΑΙ:

Ο Συνοικ. «Μούρη» μετωνομάσθη «Πυργί», Δ. 1-4-1922 ΦΕΚ. Α 76/1927.

Ο Συνοικ. και η Κοινότης μετονομάσθησαν εις Συνοικ. και Κοινότητα Ελευθερίου, Δ. 12-3-1928, ΦΕΚ. Α 81/1928.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑΙ ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ-ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

Υπήχθη εις τον Νομόν Θεσπρωτίας εκ του Νομού Πρεβέζης, Β.Δ. 21-3-1937, ΦΕΚ. Α 119/1937.

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΣΤΙΣ ΑΠΟΓΡΑΦΕΣ

ΟΙΚΙΣΜΟΙ	ΕΤΗ	1920	1928	1940	1951	1961	1971	1981
Ελευθέριον (Σενίτσα)		370	409	512	565	426	306	311
Πυργί (Μούρη)		29	42			63	26	41
ΣΥΝΟΛΟ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ		399	451	512	565	589	332	352

Όταν οι κτηνοτρόφοι μας ήσαν σκηνίτες

(του συνεργάτη μας Π.Β. Μήτση-Σεφέρη)

Τα χωριά της επαρχίας μας και γενικά τα χωριά της ΝΔ πεδινής Θεσπρωτίας είναι από τη φύση τους προικισμένα με εκτεταμένα βοσκοτόπια. Έχουν Μεσογειακό κλίμα με πολλές βροχές και πλούσια βλάστηση. Εδώ ο χειμώνας είναι ήπιος διότι τα χιόνια φοβούνται να πλησιάσουν.

Αυτό τον τόπο διάλεξαν από τα παλιά χρόνια οι κτηνοτρόφοι της Ηπείρου, οι Τσελιγγάδες με τα μεγάλα κοπάδια, σαν τον ιδανικότερο για να διαχειμάζουν.

Με τα πρώτα φθινοπωριάτικα σύννεφα, με τις πρώτες σταγόνες του Σεπτεμβρίου, εμφανίζονταν στα χωριά μας και τα πρώτα караβάνια με τα κοπάδια τους.

Τα αλλεπάλληλα αστροπελέκια, που συνοδεύουν τα πρωτοβρόχια στη Θεσπρωτία γίνονταν για χάρη των μετακινούμενων κτηνοτρόφων μας. Οι εκκωφαντικοί κρότοι, για να τρομάζουν και να απομακρύνουν τα ζουλάπια από τα κοπάδια. Οι εκτυφλωτικές λάμψεις, για να βλέπουν οι τσομπάνηδες να περπατούν τη νύχτα.

Θυμάμαι παλιά, πόσο σημαντικό γεγονός ήταν για όλους μας κάθε φθινόπωρο, η επιστροφή στα χωριά μας των Βλάχων, των Σαρακατσάνων, των Γκραιών Τσελιγγάδων.

Μεμονωμένα οι οικογένειες, ή ομαδικά οι φάρες, εμφανίζονταν και λιμεριάζαν στα μαντριά και στα κονάκια τους, που είχαν στα λιβάδια, φτιαγμένα όλα με τα δικά τους χέρια, από άχυρα, λάσπη και παλιούρια και σκεπασμένα με ψαθί που έκοβα στη λίμνη του Καλοδικιού.

Μια βδομάδα, τουλάχιστον, κράταγε η πεζοπορία ανθρώπων και ζώων, για να φθάσουν ως εδώ, από τα θερινά βοσκοτόπια της Πίνδου. Μια βδομάδα γεμάτη κινδύνους και τυραννία.

Φόρτωναν στα σκληροτράχηλα βλάχικα μουλάρια όλο το νοικοκυριό τους, με τα πρόβια και τράγια σκουτιά, τους χαλκοματένιους τεντζερέδες, τα ξύλινα κουταλοπίρουνια και πιατικά, τα τσίγκινα καρδάρια και τους ματαράδες, τις χειροποίητες φορεσιές τους, τα δισάκια με το αλεύρι, τις τραμτζικές με το γαλοτύρι, τους τορβάδες με τη μπομποτένια κουλούρα. Έβαζαν μεσοσάμαρα τα μωρά και τα νήπια, εξαλίκωναν οι

μανάδες τις σαρμανίτσες με τα νεογέννητα έριχναν οι άνδρες τους τορβάδες και τα ταϊσάρια στη πλάτη, κάτω από τις τράγιες κάπες, έπαιρναν την αγκλίτσα στο χέρι και ξεκινούσαν το δρόμο της επιστροφής.

Εβάζιζαν νύχτα και μέρα στα καπνοτράχαλα μονοπάτια με τις απότομες ανηφοριές και τις γιομάτες με κάθε λογής επικίνδυνες παγίδες κατηφοριές, σαν τα αποδημητικά πουλιά.

Και σαν τα χελιδόνια και τα λελέκια, όταν επιστρέφανε στα χειμαδιά, βρίσκανε τα κονάκια, και τα μαντριά τους, πολλές φορές καταστρεμένα έτσι, που χρειάζονταν εξ υπαρχής ανακατασκευή.

Αυτές οι σκληρές αναμνήσεις ήλθαν στο νου μου σήμερα (25 Οκτώβρη του 1989).

Την αφορμή της αναμνήσεως μου την έδωσε μια αναφορά στο θέμα, που έκανε η εκλεκτή δημοσιογράφος-λαογράφος και πολύτιμη φίλη του χωριού μας Κα Βιβή Τρίφωνα, στην εκπομπή «πρωινή επικαιρότητα» του Ρ/Σ.-ΒΔ Ελλάδας.

Αυτή η εκπομπή έφερε στην επιφάνεια του υποσυνείδητού μου χιλιάδες αναμνήσεις, από τη σκληρή ζωή των σκηνιτών κτηνοτρόφων μας, έτσι όπως τους έζησα από κοντά στα παιδικά μου χρόνια, έτσι όπως, με πολύ δέος, θυμάμαι σήμερα ακόμη, τη σκληρή βιοπάλη τους, εγώ, που δεν είχα καν, την τύχη (ή την ατυχία) να ανήκω στις οικογένειες σκηνιτή κτηνοτρόφου.

Στις οικογένειες αυτές που, κάποτε χάρις στο μόχθο τους, έδιναν ζωντάνια στα βουνά και τους κάμπους, αύξαναν τον πληθυσμό των χωριών μας, και πλημμύριζαν την αγορά με πολλά και φθηνά κτηνοτροφικά προϊόντα.

Από τις οικογένειες αυτές σήμερα στα χωριά μας υπάρχουν πολλοί, που έχουν ζήσει τη ζωή του σκηνιτή κτηνοτρόφου.

Όλοι αυτοί κουβαλούν ακόμη ένα ταγάρι στον ώμο τους, αλλά όχι με κουλούρα μπομποτένια και γαλοτύρι. Κουβαλούν τις αναμνήσεις και τη δυνατό τους θέληση, για ασταμάτητη πρόοδο.

Μια κουβέντα

Τα ξένα

Βαρια και ασύκωτα τα ξένα. Το ξέρουμε αυτό καλά εμείς οι Ηπειρώτες, παραπάνω από τον καθένα. Γι' αυτό αφήσαμε τον πόνο μας να ξεσπάσει να γίνει τραγούδι και μοιρολόγι, μούλεγε τις προάλες φίλος μου ξενιτεμένος.

— Μη κοιτάς τα παλιά τα χρόνια, του αντιλόγησα. Σήμερα οι συνθήκες έχουν αλλάξει. Τι ξένα λογίζονται αυτά όταν σε 8-9 ώρες με το αεροπλάνο είσαι από την Αμερική στην Αθήνα.

— Κι όμως δεν είναι έτσι που νομίζεις, επέμενε. Η κάθε ώρα η κάθε στιγμή στην ξενιτειά είναι μαύρη και βαριά. Θα σου διηγηθώ κάτι που θα σε πείσει.

Έβγαίνα από την πλαϊνή πόρτα του MACY'S, του μεγάλου καταστήματος της Νέας Υόρκης. Στ' αυτιά μου αντίλαλσε, σφυρικό ο Ηπειρώτικος σκοπός. Όχι δεν έρχονταν από τα χείλη τσομπάνου στα ρέματα και τα ρουμάνια του γερο Πίνδου. Απ' τα χείλη τούτου του κοκκινόξανθου λεβέντη, δίπλα στο καροτσάκι με τα κουλούρια, αναδυό-

νταν τούτη η γλυκειά μελωδία, τούτος ο ασύγκριτος ποιμενικός σκοπός.

Στάθηκα με γυρισμένη την πλάτη κι' έκανα τον αδιάφορο για να μη καταλάβει ότι τον προσέχω κι' άνοιξα διάπλατα τ' αυτιά μου. Ρίγησε το κορμί μου απ' τη συγκίνηση και μου τρεμούλιασαν τα ποδάρια. Έτσι μουρχόταν να ριχτώ και να τον αγκαλιάσω. Ας μη του το χαλάσω, άστον να τελειώσει, είπα μέσα μου.

Τελείωσε και σίγουρος πως δεν καταλαβαίνει κανένας τα Ελληνικά του μονολόγησε.

— Α ρε Μηλιά (Μετσόβου;) πανάθεμα που δε μπορεί να θρέψεις τα παιδιά σου και τα σκορπάς στα ξένα. Ήταν ανάγκη για ένα ξερό μεροκάματο να πουλάω κουλούρια σε τούτον το βρωμόδρομο;»

Γύρισα, τον είδα που τον είχε πιάσει το παράπονο, μ' έπιασε και μένα. Τα μάζεψα, κι έφυγα χωρίς να του μιλήσω.

— Τάλεγε αυτά γιατί ήταν φτωχός, τούπα.

— Όχι φίλε, μ' αποκρίθηκε, δεν ξεχωρίζει πλούσιος και φτωχός στις ξενιτειές τις πίκρες γι' αυτό και είπαν:

«Πανάθεμά σε ξενιτειά με τα φαρμάκια πούχεις».

Ο Κουβεντιαστής

• Τι εγγραφαν οι εφημερίδες • τι εγγραφαν οι εφημερίδες

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ» Αριθμ. Φύλ. 5394/23-9-89

• Πράγματι δεν γνωρίζουμε αν οι αποδέκτες του παρόντος είναι οι καθ' αυτού αρμόδιοι, αλλά το θέμα είναι τόσο ΣΟΒΑΡΟ που πιστεύουμε πως και αυτοί αν δεν είναι θα το προωθήσουν εκεί που πρέπει.

Ο δρόμος Ηγουμενίτσα-Πάργα έχει ΠΟΛΛΟΥΣ κινδύνους, που πολλές φορές από εμάς αλλά και άλλους συναδέλφους έχουν επισημανθεί. Δυστυχώς όμως δεν έγινε τίποτα ή σχεδόν τίποτα.

ΔΥΟ σημεία όμως του δρόμου αυτού πρέπει ΑΜΕΣΑ να πρόσεχθούν προτού θρηνήσουμε!!!

1ον. Η διασταύρωση Μαργαρίτι προς Πάργα. Έξοδος από το Μαργαρίτι στην κεντρική αρτηρία.

Ο δεξιά δρόμος κάπως ελέγχεται. Η αριστερή όμως πορεία είναι τελειώς ανεξέλεγκτη, γι' αυτόν που βγαίνει από Μαργαρίτι, όπως δεν υπάρχει και καμιά ένδειξη γι' αυτόν που έρχεται προς Μαργαρίτι ότι θα συναντήσει διασταύρωση.

Πιστεύουμε πως η τοποθέτηση ενός «ΚΑΘΕΡΠΤΗ» εδώ θα έλυνε κάπως το θέμα.

2ον. Η στάση στην διασταύρωση προς ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΝ στο σημείο που είναι (επάνω στη στροφή και στενός ο δρόμος) είναι μια σκέπη ΠΑΓΙΔΑ.

Γιατί οι αρμόδιοι δεν φροντίζουν ώστε να αποφευχθεί ο κίνδυνος αυτός;

«Ο ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗΣ» Αριθμ. Φύλ. 101/ΟΚΤ. 1989

• ΤΕΡΑΣΤΙΟ είναι το πρόβλημα της παραθεριστικής κατοικίας των ξενιτεμένων Ηπειρωτών στην ιδιαίτερα μας πατρίδα. Οι περισσότεροι αναγκάζονται να περιφέρονται σε συγγενείς και φίλους τις λίγες μέρες που αποφασίζουν να έρθουν στην πατρίδα μας. Σε μερικά χωριά οι αδελφότητες για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα έχουν δημιουργήσει μικρούς ξενώνες. Το έρημο σχολείο με την εθελοντική δουλειά, μετατράπηκε σε πρότυπο και μικρό ξενώνα, που δεν μπορεί να λύσει όμως το πρόβλημα.

ΜΙΑ άτυπη επιτροπή Μαργαριτιωτών με την λαχτάρα της παλινόστησης, και πώς αυτή θα διευκολυνθεί, συνέλαβε, σχεδίασε και προώθησε τη δημιουργία Οικοδομικού Συνεταιρισμού Παραθεριστικής Κατοικίας στο Μαργαρίτι, όπου και μέσα από το συνεταιρισμό αυτό θα μπορούν αυτοί που δεν έχουν σπίτι στο χωριό να το φτιάξουν σαν μια προϋπόθεση και βάση για την πολυπόθητη παλινόστηση.

Από την πλευρά μας, συγχαιρούμε τους συμπατριώτες αυτούς και υιοθετούμε απόλυτα την προσπάθεια, που σαν ευδοκιμήσει θα αποτελέσει ένα πολύ αξιόλογο ξεκίνημα για το οικιστικό πρόβλημα των χωριών της Ηπείρου.

Σύμφωνα με πληροφορίες του «Π» το Κοινοτικό Συμβούλιο Μαργαριτίου έκανε δεκτό το αίτημα για σύσταση Οικοδομικού Συνεταιρισμού στα διοικητικά όρια της Κοινότητας.

«Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» Αριθμ. Φύλ. 5950/18-10-89

• ΜΕ μεγάλη ικανοποίηση λάβαμε, πριν από λίγες μέρες, το τεύχος Μαΐου-Ιουνίου 1989 της έκδοσης της Αδελφότητας Μαργαριτιωτών Θεσπρωτίας «Νέα του Μαργαριτίου». Και αυτό έγινε γιατί, όπως θα θυμούνται οι αναγνώστες μας, πριν από λίγο καιρό τα «Νέα του Μαργαριτίου» είχαν προαναγγείλει τη διακοπή της κυκλοφορίας τους, λόγω των αζεπέρστων οικονομικών προβλημάτων που αντιμετώπιζαν. Τελικά με τη βοήθεια πολλών συμπατριωτών έγινε κατορθωτό το ξεπέρασμα των δυσκολιών αυτών και η συνέχιση της έκδοσης της εν λόγω εφημερίδας η οποία στο φύλλο Μαΐου-Ιουνίου περιέχει θέματα σχετικά με τον πολεοδομικό σχεδιασμό Μαργαριτίου, τις εκλογές του Ιούνη, τη λίμνη του Καλοδικίου, τον Σύνδεσμο Ύδρευσης της περιοχής, καθώς και θέματα γύρω από τις δραστηριότητες της Αδελφότητας. Ελπίζουμε ότι το νέο αυτό ξεκίνημα των «Νέων του Μαργαριτίου», θα συνοδευτεί με επιτυχία η οποία θα εξασφαλίσει την συνεχή και απρόσκο-

πη έκδοση της εφημερίδας αυτής, κάτι που αποβαίνει προς όφελος της περιοχής.

Σ.Σ. Τα παραπάνω τρία κείμενα αποτελούν ύλη του προηγούμενου φύλλου μας που δε δημοσιεύτηκε λόγω έλλειψης χώρου.

«Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» Αριθμ. Φύλ. 5990/5-12-89

• Παρά τη σμίκρυνση του μεγέθους του φύλλου κυκλοφορίας —λόγω οικονομικών δυσχερειών— τα «Νέα του Μαργαριτίου», παραμένουν πάντα στην πρώτη γραμμή του αγώνα για την πρόοδο της νοτιότερης επαρχίας του Νομού Θεσπρωτίας.

Στο τεύχος Ιουλίου-Αυγούστου 1989, ξεχωρίζουν τα θέματα που αναφέρονται στην ανάπτυξη του Μαργαριτίου και στα προβλήματά του (κάμπος, χωροταξική μελέτη, ίδρυση δημοσίων υπηρεσιών κλπ.). Επίσης υπάρχουν στήλες ειδικά αφιερωμένες στους ξενιτεμένους, ενώ όπως πάντα απαριθμούνται η πλούσια δραστηριότητα της Αδελφότητας, καθώς και άλλες τοπικές ειδήσεις. Με την εν λόγω έκδοση, η Αδελφότητα Μαργαριωτών δίνει δυναμικά το παρών για την προώθηση της επίλυσης των προβλημάτων της περιοχής αυτής.

«Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» Αριθμ. Φύλ. 5998/14-12-89

«ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ» Αριθμ. Φύλ. 133/Σεπτ.-Οκτ. 1989

• Δημοσίευσαν την ανακοίνωση της άτυπης επιτροπής πρωτοβουλίας των απόδημων Μαργαριτιωτών για τη δημιουργία ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ που δημοσιεύτηκε και στο προηγούμενο φύλλο της έκδοσής μας.

«Ο ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗΣ» Αριθμ. Φύλ. 102/Δεκ. 1989

• Αερδρόμιο στη Θεσπρωτία; Γιατί ΟΧΙ; Ο «Π» επικροτεί τη πρόταση που κάνουν τα «Νέα του Μαργαριτίου» και θυμίζει: **Τίποτε δε χαρίζεται. Τα πάντα κατακτώνται με αγώνες.**

Οι Μαργαριτιώτες ευχαριστούν τις εφημερίδες που ασχολήθηκαν με το Μαργαρίτι και τα προβλήματά του

ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΩΝ
«Ο ΑΓΙΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ»
ΥΜΗΤΤΟΥ 92 • 15561 ΧΟΛΑΡΓΟΣ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΕ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Αδελφότητας των Μαργαριτιωτών καλεί τα μέλη σε Τακτική Γενική Συνέλευση που θα γίνει:

— Στα γραφεία του Συλλόγου Σαρακατσαναιών Ηπείρου, Ζήνωνος 30, 3ος όροφος

— Την Κυριακή 11 Φεβρουαρίου 90 και ώρα 10:30' π.μ.

Θέματα ημερήσιας διατάξης:

— Απολογισμός Δ.Σ.

— Ισολογισμός- Έκθεση Εξελεγκτικής Επιτροπής.

— Προϋπολογισμός

— Αρχαιρεσίες για ανάδειξη Διοικητικού Συμβουλίου — Ελεγκτικής Επιτροπής και αντιπροσώπων Πανηπειρωτικής

— Συζήτηση επί διαφόρων θεμάτων που αφορούν την Αδελφότητα και το Μαργαρίτι.

Μετά το πέρας της Γενικής Συνέλευσης θα γίνει κοπή της πίτας και θα προσφερθούν ποτά.

Σας παρακαλούμε θερμά όλους σας να παρευρεθείτε γιατί με την παρουσία σας θα κρατηθεί στη ζωή η Αδελφότητα μας.

Το Διοικητικό συμβούλιο

Πληροφορίες: Βαγγέλης Μπακαγιάννης Τηλ.: 6514487

Βαγγέλης Τόκας Τηλ.: 6820038

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΛΑΪΚΑ ΕΘΙΜΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ ΠΟΥ ΣΒΗΝΟΥΝ

«ΟΙ ΑΔΕΛΦΟΠΙΤΟΙ-ΒΛΑΜΗΔΕΣ»

Ο «Βλάμης ή αδελφοπιτός» ήταν ένας παλιός κοινωνικός θεσμός άλλων εποχών που έσβησε από τα ήθη μας ο χρόνος και ο σύγχρονος πολιτισμός.

Είναι γεγονός σήμερα ότι διαθέτουμε όλα τα σύγχρονα μέσα που κάνουν τη ζωή μας πιο άνετη αλλά οι άνθρωποι δεν νιώθουν και τόσο ευτυχισμένοι.

Χάθηκε από τις σχέσεις μας η φιλία ο αλληλοσεβασμός, η εμπιστοσύνη, η ανθρωπιά.

Παλιότερα, πράγματι, η ζωή ήταν σκληρή με πολλές στερήσεις, όμως οι άνθρωποι ήταν πιο εγκάρδιοι, «έχει ο θεός» λέγανε και πράγματι, με την εργατικότητα και την καλή καρδιά πάντα είχε ο Θεός.

Στην εποχή μας καινούργιοι τρόποι διαβίωσης, συμπεριφοράς διασκεδάσης και επικοινωνίας μπήκαν στη ζωή μας.

Τα πατροπαράδοτα ήθη και έθιμα του λαού μας άλλα χαλάρσαν και άλλα εξέλειψαν.

Έτσι και οι κοινωνικός θεσμός των «αδελφοπιτών-βλάμηδων» δεν συνηθίζεται πλέον από τους νέους.

Η λέξη «βλάμης» προέρχεται από την αρβανίτικη που θα πει αδελφός μου ή αδελφός μου, αδελφοπιτός, το ίδιο και το «μότρινμα», μότρινμα αδελφή μου για τις γυναίκες.

Στην εθνεγερσία ο «βλάμης» ήταν ένας από τους 7 βαθμούς των μυημένων στην Φιλική Εταιρεία.

Στη Θεσπρωτία και ιδιαίτερα στην επαρχία Μαργαριτίου, μια περιοχή με πλούσια λαογραφική και πολιτιστική παράδοση, ο θεσμός των «βλάμηδων» ήταν ιδιαίτερα ανεπτυγμένος.

«Βλάμηδες» ή «Μότρινμες» γίνονταν δύο νέοι ή νέες που είχαν πολύ ανεπτυγμένο το αίσθημα της φιλίας, και το επισημοποιούσαν στην εκκλησία υπό την ευλογία του ιερέως.

Ορκίζονταν στο ιερό Ευαγγέλιο, ακατάλυτους όρκους φιλίας και αδελφότητας.

Γίνονταν αδελφοπιτοί «βλάμηδες», έτσι θα αποκαλούνταν στο εξής το ίδιο και οι οικογένειές τους.

Έκτοτε αναπτύσσονταν σχέσεις συγγενικές, αδελφικές με αλληλοσεβασμό και υπόληψη.

Απαγορεύονταν ο ένας να παντρευτεί την αδελφή του άλλου, την θεωρούσε αδελφή του.

Στο γάμο ο «βλάμης» ήταν το τιμώμενο πρόσωπο, αυτός θα παραστεκόταν στο γαμπρό, αυτός θα της έφερνε και θα φορούσε τα παπούτσια της νύφης, και πολλά άλλα έθιμα που διέφεραν από τόπο σε τόπο.

«Βλάμηδες» επίσης αποκαλούσαν και τους Οθωμανούς Τουρκοτσάμηδες που κατοικούσαν στα μέρη μας μέχρι το 1944 που τα εγκατέλειψαν.

Από παλιά πριν αρχίσουν τις εχθροπραξίες, είχαν φιλικές σχέσεις με τους χριστιανούς περιοίκους. Επισκέπτονταν κάθε Πάσχα για τα χρόνια πολλά και οι δικοί μας όταν είχαν το Μπαϊράμι. Τους καλούσαν στους γάμους και στο Σουνέτι, περιτομή, που το γιόρταζαν με πολυήμερα γλέντια.

Ορισμένοι Οθωμανοί αναγνώριζαν ότι προέρχονταν από εξισλαμισθέντες Χριστιανούς όπως οι Γκινικάτες από το σόι των Γκιναιών από τη Σενίτσα, οι Γκιζελιάτες από το σόι των Ζούλα από την Πάργα κ.ά.

Είχαν σε μεγάλη υπόληψη την πατρική φιλία και την μετέδιδαν στους απογόνους.

Ο Κολοκοτρώνης στα απομνημονεύματά του, μας αναφέρει ένα τέτοιο περιστατικό σχετικά με την πατρική φιλία.

Νομίζω ότι αξίζει να το παραθέσω αυτούσιο.

Καταγραφή Γ. Τερτσέτη:

«Ο Αλή Φαρμάκης και ο πάπος ο ειδικός μου ήσαν φίλοι και αδελφοπιτοί. Εσκοτώθηκαν οι παπούδες μας και έμεινε η φιλία η ίδια εις

τους πατέρες μας.

Ως φίλοι πατρικοί ελάβαμε και ημείς ανταπόκριση.

Δεν τον είχα ιδεί προσωπικά. Στηριζόμενος λοιπόν εις την φιλία με έγραψε ένα γράμμα, μου έλεγε «Φίλε πατρικέ, ο Βελή Πασάς ετοιμάζεται να με βαρέσει και αν είσαι φίλος να έλθεις να με βοηθήσεις» και εγώ του αποκρίθηκα ότι «Να κοιτάξεις με κανένα μέσο να αποφύγης τον πόλεμο εάν όμως και κινήση το στράτευμα εναντίον σου, τότε έρχομαι» Λαβαίνω και δεύτερο γράμμα, γράφει: ότι «Τα στρατεύματα εκίνησαν και εάν είσαι φίλος πατρικός τώρα φαίνεσαι». Ετοιμάστηκα με 100, οι Αξιωματικοί με εμπόδιζαν, εγώ όμως τους είπα ότι «Δεν μπορώ να κάω αλέως, διότι έδωσα τον λόγο μου».

Έδωσε τον λόγο του, δεν γινόταν αλλιώς. Πόση διαφορά εάν το συγκρίνουμε με τα σημερινά ήθη της κοινωνίας μας. Πήγε λοιπόν ο Κολοκοτρώνης να πολεμήσει στο πλευρό του αδελφοπιτού Τουρκαβανίτη Αλή Φαρμάκη.

«Κρίμας, οπού δεν είδα Τούρκος —του έλεγε ο ανηψιός του Αλή Φαρμάκη— μέγας αφέντης θα γινόσουν.

«Αν γίνω Τούρκος, θα με σουνετέσουν; —«Βέβαια»— «Εμάς όμως όταν μας βαπτίζουν, μας κόβουν από τα μαλιά της κεφαλής μας τρίχες και τις βάζουν στο εικόνισμα του Χριστού. Αν γίνω Τούρκος εις τον άλλο κόσμο, θα με τραβούν ο Χριστός από τα μαλλιά και ο Μωάμεθ από τα αρ... και δεν θέλω να βάλω να τσακώνονται δύο τέτοιοι προφητάδες.

Είναι γνωστοί οι αγώνες και η συμβολή του γέρου του Μωριά στην απελευθέρωση της πατρίδας μας. Όμως δε λύτρωσε κι αυτός τη μοίρα που επιφύλαξε σε όλους τους μεγάλους άνδρες του γένους.

Οι συκοφάντες αντίπαλοι του κατάφεραν ένα διάστημα να φανατίσουν και το λαό εναντίον του.

«Όταν από το Ναύπλιο τον επήγαιναν εις την Ύδρα συνοδεία —μας λέει ο Γ. Τερτσέτης— εις τον δρόμο τον απήγγησε ένας και τον ύβριζε και έπτυσε. Στρεφόμενος τότε προς τους στρατιώτες είπε: Κρίνετε σεις αν μου πρέπει ταύτη καταισχύνη». Οι στρατιώτες έδιωξαν τον υβριστή κακήν κακώς».

Σαν λαός έχουμε αρετές και προτερήματα μοναδικά ριζωμένα στην ψυχή και τη συνείδηση. Όμως έχουμε και ελαττώματα όπως είναι ο άκρατος φανατισμός και η ΔΙΧΟΝΟΙΑ, η πανάρχαια αυτή κατάρτα κάθε συμφοράς της φυλής μας ανά τους αιώνες.

Επίσης κινδυνεύουν να αλλοιωθούν και να αφανιστούν από τα ξένα ακούσματα και τις διασκευές τα δημοτικά παραδοσιακά μας τραγούδια που είναι η αυθεντική πηγή της ιστορικοπολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Αναβλύζουν από τα σπλάχνα και την ψυχή του λαού μας, εξυμνούν τα κατορθώματα, το θάρρος και την ανδρεία των αγωνιστών, τους καημούς, τις πίκρες και τις χαρές της ζωής.

Από το τραγούδι διεγείρωνταν οι καρδιές των Ελλήνων για ελευθερία. Με το τραγούδι ρίχτηκαν οι φαντάροι μας στη μάχη στον άνισο πόλεμο με τους Ιταλούς στα βουνά της Αλβανίας.

Στολίζονταν και χόρευαν πριν από τη μάχη οι Τριακόσιοι του Λεωνίδα στις Θερμοπύλες — τραγουδώντας στήνανε χορό πριν το γιουρούσι τα παληκάρια του Μακρυγιάννη, με το τραγούδι ο ξωμάχος της δουλειάς και η Ελληνίδα αγρότισσα παρά τις δυσκολίες της ζωής.

Σήμερα έχουμε τα ηλεκτρόφωνα, δεν τραγουδάμε όπως πρώτα, ίσως γι' αυτό γινίκαμε περισσότερο σκυθρωποί και μοναχικοί.

Ας ευχηθούμε ότι η αναπόφευκτη εξέλιξη και η επικοινωνία μας με άλλους λαούς να μην επιδράσει αρνητικά και αλλοιώσει καταλυτικά την παραδοσιακή μας κουλτούρα και την πολιτιστική μας κληρονομιά.

Γιάννης Μπάκας

ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΜΕ — ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΜΕ

• Πέντε δις δρχ. απαιτούνται για την υδροδότηση του νομού Θεσπρωτίας. Το νομαρχιακό Συμβούλιο του νομού ενέκρινε και προωθεί σχετική μελέτη προκειμένου να ενταχθεί στα Περιφερειακά Προγράμματα της ΕΟΚ.

Η υδροδότηση του νομού θα γίνεται — σύμφωνα με τη μελέτη — μέσω των υδραγωγείων Λαγκάβιτσας (Κεφαλόβρυσο) και Σουλίου. Οι δύο αγωγοί θα έχουν μήκος 72 χλμ. Το ένα δίκτυο θα ξεκινάει από τη Λαγκάβιτσα θα φθάνει στην Ηγουμενίτσα και από εκεί θα διακλαδώνεται παραλιακά προς Σαγιάδα, Πλαταριά, Σύββοτα και Πέρδικα. Το άλλο θα αρχίζει από το Σούλι και θα πηγαινει προς Παραμυθιά, Φανάρι μέχρι το Μαργαρίτι και τα περιχώρα.

Το πρόγραμμα ύδρευσης της Θεσπρωτίας θα υποβληθεί στο υπουργείο Εσωτερικών στις 28 Δεκεμβρίου για να ενταχθεί στα προγράμματα της ΕΟΚ. Η πηγή της Λαγκάβιτσας παρέχει 40 εκ. κυβικά μέτρα νερού ημερησίως και θα καλύπτει πλήρως τις ανάγκες των κατοίκων του νομού.

Οξύτατο θέμα ύδρευσης, αντιμετωπίζει και η Κέρκυρα. Σύμφωνα με πληροφορίες καταβάλλονται προσπάθειες να υδροδοτηθεί το νησί των Φαιάκων από τις ίδιες πηγές, που θα πάρουν νερό οι πόλεις και τα χωριά της Θεσπρωτίας.

* **Αισθανόμαστε χαρά για την προώθηση ενοχ από τα πιο ζωτικά και σημαντικά για τη Θεσπρωτία έργα, αλλά και ικανοποίηση και δικαίωση γιατί η έκδοσή μας, χρόνια τώρα με πείσμα πρόβαλε και πρότεινε την προώθηση αυτού του έργου. Βοηθάτε Κερκυραίοι και Παξινοί να φτιαχτεί για να ξεδιψάσετε κι' εσείς.**

• Στα πλαίσια της αναμόρφωσης του Σχεδίου Περιφερειακής Ανάπτυξης (Σ.Π.Α.) από τη Γενική Γραμματεία Περιφέρειας Ηπείρου προτάθηκαν στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας τα εξής έργα, προκειμένου να περιληφθούν στο υπό αναμόρφωση Σχέδιο Περιφερειακής Ανάπτυξης Ηπείρου.

1. Αυτοκινητόδρομος Ηγουμενίτσας-Ιωαννίνων-Βόλου.
2. Ριζική ανακαίνιση και εκσυγχρονισμός του τηλεπικοινωνιακού δικτύου της χώρας.
3. Κατασκευή αποταμιευτήρων ομβρίων υδάτων σε κατάλληλες ορεινές θέσεις για άρδευση και πυροπροστασία.
4. Εκπόνηση μελετών για την κατασκευή αναπτυξιακών έργων και έργων υποδομής για τη συγκράτηση του πληθυσμού.
5. Μονάδες επεξεργασίας αστικών απορριμμάτων σε όλους τους Νομούς της Ηπείρου.
6. Γεωλογική μελέτη Ηπείρου και προτάσεις.
7. Μελέτη συγκοινωνιακού δικτύου Ηπείρου.
8. Μελέτη χωροταξικού προγραμματισμού και Περιφερειακής Ανάπτυξης Ηπείρου.
9. Αποπεράτωση παραλιακής οδού Ηγουμενίτσας-Πρέβεζας.
10. Εκβάθυνση και διάνοιξη σημερινού λιμένος Ηγουμενίτσας. Κατασκευή νέου εμπορευματικού λιμένος.

* **Μεγαλόπνοα έργα που αν εκτελεστούν θ' αλλάξουν πραγματικά την όψη της Ηπείρου. Ευχόμαστε να ξεφύγουμε από το στάδιο των προτάσεων και ν' αρχίσει η υλοποίηση των έργων.**

• Πρέπει να βρεθεί τρόπος για να τακτοποιηθούν τα χρέη των Κοινοτήτων προς τη ΔΕΗ, για κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος. Οι οφειλές είναι δύο ειδών: — Για ρεύμα που ξοδεύουν τα αντλιοστάσια ευτυχώς πολύ λίγων κοινοτήτων και για τον κοινοτικό φωτισμό των δρόμων και πλατειών. Και οι δύο ανάγκες είναι επείγουσες και ζωτικές. Καμιά δεν μπορεί να σταματήσει. Το υπουργείο Εσωτερικών ας φροντίσει και ας βοηθήσει. Εδώ ταιριάζει το αλόγκαν: — «Δώσε και σώσε»!

* **Προσυπογράφουμε, τελεσίδικη όμως λύση με φυσική ροή ύδρευση της Θεσπρωτίας.**

• Απαλλάσσονται πλήρως από τις 6.10.89 από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης τα Ι.Χ. αυτοκίνητα μέχρι 2.000 κυβικά εκατοστά, που εισάγονται από όσους ε-πιστρέφουν για μόνιμη και οριστική εγκατάσταση στην Ελλάδα.

— Περιορίζεται σ' ένα από τα τρία χρόνια, ο χρόνος για την ελεύθερη μεταβίβαση των αυτοκινήτων της κατηγορίας αυτής...

* **Για τον υπόλοιπο κόσμο τι θα γίνει;**

Θα δοθούν κίνητρα ν' αντικαταστήσουν κανένα σαράβαλο που ροκανίζει με τ' ανταλλακτικά τον οικογενειακό και κρατικό προϋπολογισμό αλλά και θέτει σε κίνδυνο ζωές;

• Η Η' Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων Κέρκυρας-Θεσπρωτίας διοργάνωσε με επιτυχία στο Αρχαιολογικό Μουσείο της Κέρκυρας, έκθεση με θέμα: «Υδάτινοι δρόμοι και αρχαίοι οικισμοί της Θεσπρωτίας». Τα εγκαίνια της έκθεσης έκανε ο Πρόεδρος του ΤΑΠΑ του υπουργείου Πολιτισμού, συμπατριώτης και φίλος μας κ. Γιώργος Γκόρτσος...

* **Στη Θεσπρωτία πότε θα μεταφερθεί η έκθεση κ. Πρέκα; για ν' απολαύσουν κι' οι Θεσπρωτοί τα ευρήματα της γης των προγόνων τους.**

• Ο υπουργός Οικονομικών ανακοίνωσε ότι τα χρηματικά ποσά που δωρίζονται σε ιερούς ναούς λαμβάνονται υπόψη στο σύνολό τους ως αφορολόγητα ποσά κατά τον υπολογισμό του φόρου εισοδήματος των δωρητών.

* **Πότε θα αφαιρούνται από το Φόρο Εισοδήματος οι δωρεές προς τις Αδελφότητες, τους Πατριωτικούς και Πολιτιστικούς Συλλόγους;**

• Οι Ταχυδρομικοί διανομείς που εξυπηρετούν το Θεσπρωτικό κοινό ας κάνουν τον κόπο τις τοπικές εφημερίδες να της παραδίδουν στα σπίτια των συνδρομητών και όχι στα καφενεία. Πιστεύουμε ότι οι συμπαθείς ταχυδρομικοί μας θα ακούσουν την έκκλησή μας, ώστε οι εφημερίδες να φθάνουν στα χέρια των συνδρομητών.

* **Τι να σου κάνουν κι οι διανομείς όταν η ίδια η υπηρεσία τους αντιμετωπίζει τις εφημερίδες σαν Γ' κατηγορίας αλληλογραφίας.**

Η Ελληνική Εταιρία Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α.) σε συνεργασία με τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους: Ούαμης (Έδρα Ηγουμενίτσα), Φιλιατών (Έδρα Φιλιάτες), Αχέρων (Έδρα Παραμυθιά), Σκάλας Φιλιατών (Έδρα Νεράιδα), Ορεινός (Έδρα Κεραμίτσα), Το Σούλι (Έδρα Τσαγγάρι), Μουργκάνας (Έδρα Άγιοι Πάντες), Μαργαρίτι (Έδρα Μαργαρίτι), Βραχωνάς (Έδρα Πλαταριάς), Εξαχώρι (Έδρα Αμπελιά), του Νομού Θεσπρωτίας και συγχρηματοδότηση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, οργανώνουν πρόγραμμα κατάρτισης αποφοίτων ΑΕΙ και ΤΕΙ ως συμβούλων τοπικής ανάπτυξης.

* **Πότε θα χρηματοδοτηθούν για την εκτέλεση έργων οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι;**

Με αφορμή το έγγραφο της εποπτείας Αλιείας Νομού Θεσπρωτίας αριθ. 578/23-10-1989 σας ανακοινώνουμε ότι απαγορεύεται από τις 23-10-1989 η αλιεία στο Δημόσιο Ιχθυοτροφείο «έλος Καλοδίκης», περιοχής Μαργαρίτιου μ' οποιοδήποτε μέσο ή εργαλείο για ένα (1) χρόνο, προκειμένου να προστατευθεί η πανίδα του Ιχθυοτροφείου, η οποία λόγω της παρατεταμένης ανομβρίας του έτους 1989 έπαθε μεγάλες καταστροφές (θνησιμότητα ψαριών) σε μεγάλη έκταση, με κίνδυνο αφανισμού των ψαριών, από υπεαλίευση, που έχουν εναπομείνει και έχουν συγκεντρωθεί σε τρεις δεξαμενές συνολικής έκτασης 100 στρεμμάτων, όταν η συνολική έκταση του Ιχθυοτροφείου είναι πάνω από 2.000 στρέμματα. Οι παραβάτες της παρούσης θα τιμωρούνται με βάση τους νόμους και τα διατάγματα για παράνομη αλιεία.

Από το Γραφείο Δημοσίων Σχέσεων Νομαρχίας

* **Ας παρακαλέσουμε το Θεό να βρέξει για να σωθούν τα ψάρια.**

Τα κείμενα διαβάσαμε στις εφημερίδες: «Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ», «ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ» και «ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ ΤΥΠΟΣ»

ΝΕΑ ΠΑΡΕΞΗΓΗΣΗ

Στα «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» στο φύλλο Αριθ. 89/90 Ιούλης-Αύγουστος 1989 στη στήλη «ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΜΕ» είχε δημοσιευτεί το σχόλιο:

**Κι άλλη φυτεία χασίς ανεκαλύφθη
«ΜΕΓΑΛΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΗΣ»
ΗΤΑΝ Ο «ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗΣ»
Ο νόμος τι κάνει;**

... δεν αρκέσθηκε μόνο στην καλλιέργεια των 24 δενδρυλίων που ανακάλυψε η Ασφάλεια της Ηγουμενίτσας στην περιοχή «Ουίθι». Αλλά 140 δενδρύλλια ύψους από 1,50 έως 2 μέτρα είχε στην κατοχή του και καλλιεργούσε στην περιοχή «Φικιανός» της Πέρδικας...

* **Και σου λένε πως η Θεσπρωτική γη δεν καλλιεργείται «αποδοτικά».**

Έχουμε όμως απορία. Τόσα και μάλιστα ψηλά δέντρα κανέναν δεν τα είχε δει να διερωτηθεί τι είναι αυτά; Μήπως χρειάζεται δασκάλεμα ο κόσμος για να τ' αναγνωρίζει και να καταγγέλει;

Με αφορμή αυτό «Ο ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗΣ», στο φύλλο Αριθ. 102 - Δεκέμβρης 1989 δημοσίευσε το δικό του σχόλιο:

Απο: «ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗ»
Προς: «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΟΥ»

Επειδή στο υπ' αρ' 89/90 φύλλο σου (σελ. 7) με χαρακτηρίζεις «ΜΕΓΑΛΟΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΗ» του χασίς, σου θυμίζω ότι: «πολλές φορές σημασία δεν έχει τι γράφεις, αλλά ΠΩΣ το γράφεις» Μου έκανες ζημιά. Αν μπορούσες να επανορθώσεις, θα με υποχρέωνες.
Με συναδελφικούς και αντιναρκωτικούς χαιρετισμούς.

«Ο ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗΣ»

Ο συντάκτης που επιμελείται τη στήλη και έγραψε το σχόλιο απαντάει.

Αγαπητοί συμπατριώτες Περδικιώτες.

Στη στήλη «ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΜΕ» μεταφέρονται ακριβώς αποσπάσματα από εφημερίδες (αναφέρονται στο τέλος της σελίδας) και προσθέτονται με μαύρα γράμματα τα σχόλια μου. Στο συγκεκριμένο σχόλιο πρόσθεσα εισαγωγικά στις δύο λέξεις του τίτλου για αποφυγή παρεξηγήσεων μια και δεν είχα προσωπική αντίληψη του θέματος.

Είναι όμως ξεκάθαρο πως δεν αναφέρεται στην εφημερίδα η οποία εξάλλου είναι «Ο ΠΕΡΔΙΚΙΩΤΗΣ» (με άρθρο).

Αλλά επειδή δεν είχα την πρόθεση να θίξω κανέναν δεν διστάζω να ζητήσω συγγνώμη και είμαι διατεθειμένος να αποκαταστήσω την τυχόν ζημία που έκανα με τον τρόπο που εσείς θα υποδείξετε, αρκεί αυτός να είναι μορατός. Ευχαριστώ για το μάθημα του «πολλές φορές σημασία δεν έχει τι γράφεις, αλλά ΠΩΣ το γράφεις» που το αποδέχομαι γιατί είμαι ερασιτέχνης της πέννας, πάντα λοιπόν θα μαθαίνω και θα παραδέχομαι τα τυχόν λάθη που κάνω και θα κάνω. Ένα όμως να ξέρετε, πως δεν αποδέχομαι να μου αποδοθεί κακή πρόθεση στα γραφόμενά μου, γιατί δεν την έχω. Δε νομίζετε όμως, φίλοι, πως πέρα από τα εισαγωγικά, τα λογοπαίγνια και τις κόντρες σημασία έχει αυτό καθ' εαυτό το γεγονός που μας συγκλόνισε όλους μας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΤΡΑΤΗΣ Ν. ΑΘΑΝΑΣΑΚΟΣ,

Αθήνα 26-12-89

Δικηγόρος Ε.Σ. — Πρώην Βουλευτής Θεσπρωτίας

Προς: Τον κ. Ευάγγελο Σ. Μπακαγιάννη Πρόεδρο Αδελφότητας Μαργαριτών.

Αξιότιμε κ. Πρόεδρε και αγαπητέ Ευάγγελε,

— Για τις γιορτές των ημερών «Χρόνια πολλά», και θερμές ευχές για υγεία και ευτυχία προσωπική, οικογενειακή και για επιτυχίες στη δραστηριότητα της Αδελφότητας.

— Στο δελτίο «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» Φυλ. 91/92 σελ. 4, στο οποίο δημοσιεύονται στοιχεία από την επιστολή μου της 8-11-89 έχουν αναγραφεί εσφαλμένα δύο αριθμοί που αναφέρονται στη δύναμη των εχθρικών τμημάτων εισβολής. Φυσικά αυτό οφείλεται μάλλον στον τρόπο που έχει γραφεί η επιστολή μου αυτή....

— Πρέπει να γίνει διόρθωση για την ιστορική τάξη.

Με εκτίμηση και φιλία

★ Αντευχόμαστε υγεία και μακροήμερευση με πνευματική διαύγεια σεβαστέ και αγαπητέ κύριε Αθανασάκο, για να καταγράψετε τις γνώσεις σας αλλά προπαντός τις σχετικές με τη Θεσπρωτία μνήμες και εμπειρίες σας.

Ζητάμε συγγνώμη για το λάθος το οποίο και διορθώνουμε δημοσιογραφικά: Στα «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» Φυλ. 91/92 Σελ. 89 σελ. 4, αριστερή στήλη. Σημείωση: (με μικρά γράμματα) μετά την 19η αράδα του κειμένου που τελειώνει με τις λέξεις «Τσάμηδες της Θεσπρωτίας» να προστεθεί παράγραφος με τη φράση «**Δύναμη ανδρών 12.500**». Στην 20η σειρά να διαγραφούν: «**Δύναμη ανδρών 12.500**», οπότε η φράση διαβάζεται: Μία Μεραρχία Ιππικού υπό το όνομα Ταχυκίνητο... κ.λπ.

Stuttgart Δυτ. Γερμανίας

20-12-89

Αγαπητοί φίλοι του Διοικητικού Συμβουλίου της Αδελφότητας των Μαργαριτών.

Σας χαιρετώ κι εγώ, σαν ένας Μαργαριτώπης και εύχομαι καλές δουλειές για το έτος 1990.

Υπομονή και καλή εργασία στο σκληρό έργο που έχετε αναλάβει να φέρετε σε πέρας, αφενός μεν με την έκδοση της εφημερίδας μας «ΝΕΑ ΤΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΟΥ» απ' την οποία μαθαίνουμε όλοι οι ξενιτεμένοι τα νέα, όχι μόνο του Μαργαρίτιου, αλλά και όλης της επαρχίας του και αφετέρου η πάλη με τα οικονομικά προβλήματα.

Για τη λύση των οικονομικών προτείνω:

Όλοι οι ξενιτεμένοι, όπου κι αν βρισκόμαστε, να γίνουμε ΚΑΝΟΝΙΚΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ της εφημερίδας και όχι ότι έχει ο καθένας ευχαρίστηση.

Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλίσει η εφημερίδα τακτικά τα έξοδα όλου του χρόνου και θα σταματήσει αυτό το ΒΟΗΘΕΙΑ-ΚΛΕΙΝΟΥΜΕ.

Μ' αυτό το γράμμα θέλησα να βοηθήσω κι εγώ με τη γνώμη μου να πάμε μπροστά, ν' ανεβάσουμε σε καλύτερο επίπεδο την εφημερίδα αλλά και να ενισχύσουμε την Αδελφότητα να εφαρμόσει τα ωραία προγράμμάτα της. Παρακαλώ στην εφημερίδα γράφεται σε ποια διεύθυνση να στέλνονται οι επιστολές και σε ποια τα εμβάσματα.

Με την ευκαιρία των γιορτών στέλνω κι εγώ τις ευχές μου:

Αγαπητοί Μαργαριτώπες, φίλοι και πατριώτες.

Σας στέλνω θερμό Χριστουγεννιάτικο χαιρετισμό.

«ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ» και «ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΟ το 1990»

Χρόνια πολλά στους Χρήστους και Βασιλίδες, όλο υγεία και χαρά.

Επίσης σε όλους τους ξενιτεμένους Μαργαριτώπες και συμπατριώτες από την επαρχία του οπουδήποτε βρίσκονται τους εύχομαι να είναι καλά να θυμούνται πάντα τον τόπο τους και τα χωριά τους και να τα επισκέπτονται έστω μία φορά το χρόνο και ΚΑΛΟ ΕΠΑΝΑΠΤΡΙΣΜΟ.

Με εκτίμηση ο Μετανάστης Βασίλης Ν. Τόκας

★ Αντευχόμαστε αγαπητέ Βασίλη και ευχαριστούμε για τις ευχές και τα καλά σου λόγια.

Το θέμα ορισμού μιας συνδρομής μας έχει απασχολήσει πολλές φορές. Δεν τη γράφουμε όμως για πολλούς λόγους αλλά και γιατί δεν είμαστε κερδοσκοπική έκδοση.

Οι διευθύνσεις για την αλληλογραφία και τα εμβάσματα υπάρχουν στις «ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ» στη 2η σελίδα κάθε φύλλου της έκδοσής μας.

Πάντως όποιος θέλει μας βρίσκει και στέλνει.

• Τι εγραψαν οι εφημερίδες • τι εγραψαν οι εφημερίδες ΓΙΑ ΤΟ ΞΕΚΛΗΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ

«Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» Αριθ. Φύλ. 5999/15-12-89

ΣΤΟ ΝΤΑΧΑΟΥ ΔΥΤ. ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΚΑΗΚΑΝ ΖΩΝΤΑΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ! ΜΕΤΑΝΑ- ΣΤΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ

Μια τετραμελής ελληνική οικογένεια ξεκληρίστηκε στο Νταχάου της Γερμανίας από πυρκαγιά, που αποτέφρωσε τη νύχτα του περ. Σαββάτου προς την Κυριακή το διαμέρισμά της. Πρόκειται για τον Πασχάλη Γκίνη ηλικίας 31 χρόνων, από το Μαργαρίτι Θεσπρωτίας, τη σύζυγό του Ειρήνη 23 χρόνων και τα δυο αγόρια τους ηλικίας 6 και 3 χρόνων.

Η οικογένεια Γκίνη είχε πάει πριν από δυο περίπου χρόνια

«ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ» Αριθ. Φύλ. 5458/23-12-89

Από το Υποκατ. «ΕΘΝΙΚΗΣ» Ηγουμενίτσας ΜΗΝΥΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

Για το δράμα που έπληξε τους συμπατριώ-
τες μας από το Μαργαρίτι στο Νταχάου.

Λέγεται πως οι γιορτές των Χριστουγέννων είναι γιορτές ΑΓΑΠΗΣ και ΑΝΘΡΩΠΙΑΣ και ΧΑΡΑΣ.

Και όμως, δυστυχώς, οι φετινές γιορτές των Χριστουγέννων σηματοδεύτηκαν στην Ελλάδα από δυο τραγικά γεγονότα η εξέλιξη των οποίων έδειξε το πόσο εάν και από ποιους υπάρχουν ανθρώπινα αισθήματα γύρω μας.

Η απανθράκωση δυο νεαρών βλαστών στην Αθήνα και το ότι αφενός αυτά έμειναν επί μέρες άταφα γιατί ούτε το κράτος, η κυβέρνηση, η ΕΚΚΛΗΣΙΑ, τα δήθεν φιλανθρωπικά Σωματεία, συγκινήθηκαν και ν' αναλάβουν την ταφή των μωρών αυτών μια και οι γονείς των πάμπτωχοι ήταν αδύνατον να βρουν χρήματα για την ταφή.

Αντίθετα καίτοι το ίδιο και ίσως πιο τραγικό δράμα έπληξε τον ακριτικό Νομό μας όταν μια τετραμελής οικογένεια μεταναστών από το Μαργαρίτι — η οικογένεια του Πασχάλη Γκί-

«ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ» Αριθ. Φύλ. 134/Δεκ. 89
ΧΩΡΙΣ ΤΙΤΛΟ

Ξεκίνησαν πριν δυο χρόνια για τη Γερμανία... Εκείνος 29 χρόνων εκείνη 20.

Δυο νέοι άνθρωποι που δεν βρέθηκαν τυχαία σ' αυτό τον κόσμο. Άφησαν πίσω τους γονείς και αδελφία, συγγενείς και φίλους. Ένα χωριό ολόκληρο να τους περιμένει...

Πού πήγαν; Από που έφυγαν;

Στο Μαργαρίτι Θεσπρωτίας δεν είχαν πια ζωή. Μα δεν τη βρήκαν μήτε στη Γερμανία.

Το μικρό ισόγειο δωμάτιο, στο Νταχάου, δεν έφτασε να χωρέσει το ανύποπτο γέλιο των παιδιών τους.

Εκεί στους τέσσερις υγρούς τοίχους, την ώρα που ο ύπνος χάιδευε την παιδεμένη νιότη τους, η φωτιά έκανε σκόνη τα όνειρά τους...

Η Ειρήνη, ο Πασχάλης και τα δυο μικρά τους αγοράκια κάηκαν ζωντανοί.

Κι έπειτα; Ποιός νοιάστηκε γι' αυτούς; Και για τόσους άλλους που χάνονται στην ξενιτιά; Παραλίγο να μη φτάσουν τα καμμένα κορμιά τους να ταφούν στον τόπο που γεννήθηκαν.

Η οικογένεια Γκίνη δεν πλούτισε στα ξένα. Δεν είχε ούτε οικονομίες. Ας είναι καλά οι άλλοι μετανάστες που ενδιαφέρθηκαν. Οι εφημερίδες εδώ το πέρασαν στα ψιλά. Το πολύ ένα-δυο μονόστηλα με την είδηση. Έτσι ξερά, χωρίς ιδιαίτε-

στη Γερμανία και έμενε σ' ένα δωμάτιο στο ισόγειο ενός παλιού σπιτιού. Όπως φαίνεται, αιφνιδιάστηκε από τη φωτιά στον ύπνο και δεν πρόλαβε να αντιληφθεί τον κίνδυνο και να σωθεί. Οι γονείς και το ένα παιδί πέθαναν επί τόπου, ενώ το άλλο παιδί μεταφέρθηκε με βαριά εγκαύματα στο νοσοκομείο, όπου εξέπνευσε ύστερα από λίγη ώρα. Τα αίτια της πυρκαγιάς δεν έγιναν ακόμη γνωστά. Η αστυνομία υποθέτει ότι προήλθε από σόμπα.

★ Η μεταφορά των πτωμάτων στην Ελλάδα δημιουργεί πρόβλημα, λόγω της μεγάλης δαπάνης, που υπολογίζεται σε 25.000 μάρκα. Η σύνταξη της Ελληνικής Εκπομπής της Ραδιοφωνίας της Βαυαρίας αποφάσισε να κάνει σε συνεργασία με την Ορθόδοξη Μητρόπολη έρανο μεταξύ των Ελλήνων της περιοχής για τη συγκέντρωση του ποσού.

νη — αποτεφρώθηκε στο Νταχάου της Δυτ. Γερμανίας μέσα στο διαμέρισμα που έμεναν.

Όπως είχαμε γράψει από άγνωστες αιτίες — μάλλον σόμπα — κάηκαν το ζευγάρι Πασχάλης και Ειρήνη Γκίνη και τα δυο παιδιά τους 6 και 3 ετών.

Το δράμα και αυτό δεν σταματά εδώ αφού οι τραγικοί συγγενείς παππούς και γιαγιά είναι αδύνατον μέχρι σήμερα να ασπασθούν για τελευταία φορά τα παιδιά τους και τα εγγόνια τους ή να μπορούν να ανάψουν το καντήλι τους, αφού η μεταφορά των πτωμάτων στην Ελλάδα απαιτεί δαπάνη μεγαλύτερη από 25.000 μάρκα (πάνω από 2,5 εκατ.).

ΕΥΤΥΧΩΣ όμως όπως πληροφορηθήκαμε η ΑΝΘΡΩΠΙΑ υπάρχει ακόμα και φαίνεται εδώ στην Επαρχία είναι περισσότερο ανεπτυγμένη αφού το υποκατάστημα της Εθνικής Τράπεζας με πρωτοβουλία του Δ/ντού του και του προσωπικού καταθέτοντας το συμβολικό ποσό των 5.000 στον όνομα Θεοδώρου και Αικατερίνης Γκίνη (γονείς του Πασχάλη) με αριθμό λογαριασμού 347/748444-59 με σκοπό να συγκεντρωθούν και από εδώ χρήματα από τις προσφορές ΟΛΩΝ μας και να μπορέσουν να φέρουν και να θάψουν στον τόπο τους την τραγική οικογένεια των συμπατριωτών μας.

ρη ευαισθησία. Κι όμως το «Έθνος» εκείνης της Δευτέρας αφιέρωνε έγχρωμο δισέλιδο στον Πανταζή.

Μονάχα ο ανώνυμος Ηπειρώτης, που ξέρει καλά, χρόνια τώρα, πόσες οικογένειες ορφάνεψαν, πόσα σπίτια έκλεισαν, πόσες μάνες περιμένουν ακόμα...

Αυτός που έκανε τον αβάσταχτο πόνο της ξενιτιάς τραγουδι, τον κέντησε στον αργαλειό με τα χρώματα της καρδιάς του, τον σκάλισε στην πέτρα και το ξύλο, τον έχτισε στα καμαρώτα γεφύρια.

Τον τραγουδάει ακόμα σήμερα κοιτάζοντας τα παιδιά του κατάματα.

Τον ζει εδώ κι εκεί παντού όπου υπάρχει και δημιουργεί μακριά απ' τον τόπο του.

Μονάχα αυτός ξέρει... τον ένιωσε στο ατέλειωτο μοιρολόι που ξεχύθηκε εκείνο το πρωινό στο μικρό Μαργαρίτι, όταν όλη η Θεσπρωτία αποχαιρέτησε για πάντα τα τέσσερα παιδιά της, όταν ο ήλιος δεν έλεγε να ανατείλλει...

Υ.Γ. Και τώρα; Ποιον τίτλο να βάλω σ' αυτό το χρονογράφημα; Υπάρχει άραγε κάποιος που να ανταποκρίνεται στο μέγεθος τούτης της τραγωδίας;

Βάντα Κουτσοκώστα

Σ.Σ. Συμμετέχοντας στη λύπη των οικογενειών των χαμένων μεταφέρουμε, αντί άλλης νεκρολογίας στις σελίδες μας τα σχετικά με το θέμα δημοσιεύματα που έπεσαν στην αντίληψή μας.

• Τι εγραψαν οι εφημερίδες • τι εγραψαν οι εφημερίδες ΚΡΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ «ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ» της Τούλας Στεφανίδου Μαλακάτα

«Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» Αριθ. Φύλ. 5996/12-12-89

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Ένα νέο βιβλίο κυκλοφόρησε πριν από λίγες μέρες, με τίτλο «Μαργαρίτι». Συγγραφέας του είναι η κ. Τούλα Στεφανίδου-Μαλακάτα. Στο βιβλίο αυτό γίνεται μια εκτενής αναφορά στα ήθη και στα έθιμα και γενικά στη ζωή στο Μαργαρίτι πριν το 1940. Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν ειδικά θέματα σχετικά με την κατοικία, τα σχολεία, τις εκκλησίες τις διάφορες εποχές του χρόνου, τους τρόπους τελέσεως των θρησκευτικών εκδηλώσεων κτλ. Οι περισσότερες φωτογραφίες που υπάρχουν, προέρχονται από το αρχείο του Βαγγέλη Μπακαγιάννη.

Το βιβλίο αυτό της κ. Στεφανίδου περιγράφει με απλότητα και γλαφυρότητα τις συνθήκες των κατοίκων του Μαργαριτίου προπολεμικά. Έτσι συμβάλλει σημαντικά στη διάσωση της λαογραφικής παράδοσης της περιοχής αυτής και γενικότερα στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Θεσπρωτίας. Αξίζουν πολλά συγχαρητήρια στην κ. Στεφανίδου, για την αξιόπαινη αυτή προσπάθειά της, η οποία αποτελεί προσφορά προς τους απανταχού Μαργαριτιώτες.

«Η ΘΕΣΠΡΩΤΙΚΗ» Αριθ. Φύλ. 5991/6-12-89

ΤΟ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ ΖΩΝΤΑΝΕΥΕΙ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΜΝΗΜΕΣ

ΓΡΑΦΕΙ Η ΒΙΒΗ ΤΡΥΦΩΝΑ

«Έλα μαζί μου να σου δείξω τον τόπο σου, τις ρίζες σου. Το Μαργαρίτι να σου δείξω, πως ήταν πριν τον πόλεμο. Έλα μαζί μου να σε σεργιανίσουμε σε στενά σοκάκια, σε καλντεριμιά...»

Δεν είναι εύκολο να αρνηθεί κάποιος μια ξενάγηση στο προπολεμικό Μαργαρίτι από την Τούλα Στεφανίδου-Μαλακάτα. Δεν είναι μόνο ο λιτός, παραστατικός, λεπτομερής, περιπουδαστος και όμορφος τρόπος που το κάνει μέσα στο πρόσφατα εκδοθέν βιβλίο της με τίτλο «ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ». Μέσα στις σελίδες αυτού του βιβλίου η κ. Τούλα Στεφανίδου-Μαλακάτα έχει καταθέσει τις μνήμες της, που όπως φαίνεται είναι ατόφιας και δυνατές, όσο και η αγάπη της για τη γενέτειρά της. Ξεδιπλώμα ευαισθησίας πολλών εικόνων που ζωντανεύουν με τις ιδιωματικές λέξεις που πλουτίζονται με διαφάνεια, που εμβαθύνονται μέχρι την παραμικρή λεπτομέρεια, που αναλύονται με τρυφεράδα, που προσφέρονται στον αναγνώστη για τη γνωριμία με το παλιό, προπολεμικό Μαργαρίτι.

Όταν τα χρόνια στιβάζονται στους ώμους, έρχονται κάποια βραδυά που οι σκιές από τα περασμένα σου φέρουν ανάγλυφο μπροστά σου το παρελθόν και οι μνήμες σαν άσπρα πουλιά φτερουγίζουν μπροστά σου. Είναι η ώρα που θέλεις να κλείσεις τα άσπρα πουλιά στο κλουβί, να τα περιεργαστείς, να τα σχεδιάσεις καλά, πριν τ' αφήσεις να φύγουν οριστικά. Σκαλίζεις στο χαρτί τις προσπάθειες για επιβίωση μιας ομάδας ανθρώπων που τα γεγονότα τους έκαναν σκληρούς μα και τρυφερούς. Η σκληράδα της ζωής με την τρυφεράδα της Τούλας Στεφανίδου-Μαλακάτα έδωσαν άρρηκτα για να δώσουν ένα αποτέλεσμα ζηλευτό κι αυτό το περίτρανο έργο πρέπει να αγαλλιαστεί όχι μόνο από τους Μαργαριτιώτες αλλά απ' όλους τους Θεσπρωτίτες.

Λιθάρι το λιθάρι χτίστηκαν τα χωριά μας, σελίδα τη σελίδα γράφεται η ιστορία τους από ανθρώπους που αγαπούν αυτόν τον βασανισμένο τόπο.

«ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ» Αριθ. Φύλλου 133/Σεπτ.-Οκτωβ. 1989

Να τονίσω από την αρχή ότι η ερασιτεχνική συνεισφορά στην καταγραφή και την διάσωση των λαογραφικών και ιστορικών στοιχείων του τόπου, κοντά στην προσφορά των ειδημόνων, είναι πάντα πολύτιμη.

Στο υπ' όψη βιβλίο, καλαίσθητη έκδοση του Παναγιώτη Σοκόλη η Τ.Σ.Μ., γέννημα θρέμμα της ιστορικής πολύχνης της Θεσπρωτίας, έχει συγκεντρώσει σειρά από προσωπικές αναμνήσεις και περιγραφές, τις οποίες είχε δημοσιεύσει σε συνέχειες στα «Νέα του Μαργαριτίου».

Στο βιβλίο τούτο, το έντονο συναίσθημα που διαποτίζει κάθε σέση και κάθε αναφορά του Ηπειρώτη με τον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε, συνοδεύεται, σε ικανό βαθμό από την προσπάθεια πιστής αφήγησης της πιστής περιγραφής, σε ό,τι αφορά την ιστορική και την λαογραφική πλευρά του, που αυτά κύρια ενδιαφέρουν.

Το λαογραφικό και ιστορικό στοιχείο είναι τα πολύτιμα μέταλλα. Τα βρίσκει κανείς σε σκόρπια πηγάδια μέσα σε όγκους από χώματα.

Έτσι, για παράδειγμα, πολύτιμα πετράδια είναι η πληροφορία ότι στο Μαργαρίτι, όταν τα κορίτσια πήγαιναν στην απόμερη βρύση να πάρουν το «αμίλητο νερό» (γνωστό αυτό Πανελλήνια), άφηναν εκεί τα δικά τους γλυκά και έπαιρναν τα γλυκά που άλλα κορίτσια είχαν αφήσει ήδη, η εμβάπτιση στο νερό, του λυωμένου μολυβιού, τ' Αη-Γιαννίου του Ρηγανά τη μέρα, για να κάνουν μαντικές ερμηνείες του σχήματος που τυχαία έπαιρνε τούτο ψυχρόμενο μέσ' στο νερό (έθιμα που οι ειδικοί θα μας πουν από ποιο μακρινό παρελθόν έφτασαν).

Μα αυτό που κινεί περισσότερο ενδιαφέρον είναι η αυθεντική περιγραφή της αρμονικής συμβίωσης του Ελληνικού στοιχείου με την Αλβανική μειονότητα, τους Τσάμηδες, σε συνθήκες ειρήνης, τόσο που και την ετερόθρησκη και ετερόφυλη αδελφοποίηση την ευχολόγαγε ο μουφτής, το πόσο αμέτοχοι ευθύνης ήταν οι λαοί για την αμοιβαία εχθροπάθεια που αμοιβαία καλλιεργήθηκε σε συνθήκες πολέμου και το πόσο άδικη ήταν η μοίρα που επιφυλάχθηκε σ' αυτό το κομμάτι του λαού. Του λαού που παντού και πάντοτε είναι αθώος για τις ακρότητες και τα εγκλήματα που διαπράττονται σε συνθήκες πολέμου.

Οι παραπάνω γραμμές είναι ένα δείγμα της «έρευνας» των χωροφυλάκων πάνω στον μειονοτικό αγωγιάτη Μπεσίρη:

... Ο χωροφύλακας τον κατεβάζει από το ζώο. Δεν καταλαβαίνει τι σημαίνουν αυτά... Ψάχνει (ο χωροφύλακας) τον Μπεσίρη, ψάχνει κάτω από το σαμάρι, δεν βρίσκει τίποτε. Βγάζει ένα μαχαίρι και το τρυπάει πολλές φορές, το ξεκοιλάζει. Πετιούνται τα άχυρα έξω. Ο Μπεσίρης κοντεύει να λιποθυμήσει. Λέξη δεν λέει. Και σε μια στιγμή που δεν το περιμένανε του δίνει μια με την εξάρτηση στο πρόσωπο κι άρχισε το αίμα να τρέχει. Λέξη δεν είπε πάλι, ούτε ένα γιατί. Σαν τους άφησε (εννοεί τον άφησαν) να φύγουνε, έβαλε το χέρι στο πρόσωπο που γέμισε αίματα...

Και συνεχίζει τους δικούς του τότε διαλογισμούς, ότι είχε συγκλονιστεί με όσα είδε και ότι «ήταν — δυστυχώς — γνωστό. Και η συγγραφέας το τέλος αυτό το αποδίδει με την ποιητική δύναμη αρχαίας τραγωδίας στις εξής συγκλονιστικές γραμμές:

«... Πατριώτη, που γύρισες από την Αλβανία, μήπως έμαθες για την αδελφοποίησή μου; Τσάμια ήταν, σαν κι εμάς, από τα μέρη μας ήταν».

— Λυπάμαι, μα τίποτα δεν ξέρω.

— Πατριώτη, που γύρισες λίγο πριν από την Αλβανία, μήπως έμαθες αν ζει η αδελφοποίησή μου; Ήταν λυγερόκορμη, καστανομάτα, όμορφη και μικροπαντρεμένη...

Κι ύστερα από σαράντα τόσα χρόνια έρχεται ένα γράμμα, ευγενικό και πένθιμο:

— Πέθανε στο δρόμο η αδελφοποίησή σου κι ήταν μονάχα είκοσι χρόνων...». Ελπίζω ότι ο φίλος κι εξαιρετος ιστορικός και λογοτέχνης Βασ. Κραψίτης, διάβασε τούτη την αυθόρμητη και αυθεντική μαρτυρία.

Κι ελπίζω ότι θ' ανασκευάσει όσα έγραψε — γλαφυρά αλλά όχι σωστά — στο βιβλίο του για τους Τσάμηδες.

Ν. ΚΑΛΑΜΑΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΣΚΕΨΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ • ΕΙΔΗΣΕΙΣ-ΣΚΕΨΕΙΣ-ΣΧΟΛΙΑ

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ

Πριν μερικά χρόνια τα γραφόμενα για το ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ και την περιοχή του στις τοπικές εφημερίδες ήταν ελάχιστα.

Σήμερα ο αριθμός των δημοσιευμάτων, κύρια σε μια από τις εφημερίδες, έχει αυξηθεί αρκετά, χωρίς βέβαια να έχει φθάσει στο επιθυμητό επίπεδο, που θα είναι, κατά τη γνώμη μας, να γράφονται σε τακτά χρονικά διαστήματα «ΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΩΤΙΚΑ».

Πάντως δεν φταίνε οι εφημερίδες που ποτέ δεν αρνήθηκαν να γράφουν, αλλά οι Μαργαριτιώτες που δεν γράφουμε. Ας είναι τούτο το σημείωμα ερέθισμα και παρότρυνση για να βρεθούν συνεργάτες των εφημερίδων που θα γράφουν τα γεγονότα και θα προβάλλουν τα προβλήματα του Μαργαριτίου.

ΤΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ

Η Μέντο Χότζια, πρωτότοκη θυγατέρα του Ριζα Χούσα που βρίσκεται στα Τίρανα της Αλβανίας, έστειλε στην Αδελφότητα Μαργαριτιωτών ένα παλιό γυναικείο πουκάμισο για να τοποθετηθεί στη Λαογραφική Συλλογή του Μαργαριτίου.

Το πουκάμισο, απ' ό,τι γράφει, είναι το μόνο ενθύμιο από τη μάνα της που ήταν από το σπίτι του Αγούς Γιακούπ και χάθηκε στα χέρια του γιατρού μας Κώστα Γκούση όταν αυτή ήταν 3 χρόνων. Τη μεγάλωσε σαν κόρη της η Εμινέ δεύτερη γυναίκα του Ριζά.

Μέντο σ' ευχαριστούμε θερμά και ευχόμαστε το παράδειγμά σου να το μιμηθούν κι άλλοι.

«ΔΕΙΛΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ»

Δεν ξαναείδαμε τα «ΔΕΙΛΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ» την εφημερίδα των μαθητών του Δημοτικού Σχολείου Μαργαριτίου. Γιατί δεν βγαίνει; Ήταν μια άριστη προσπάθεια. Πάντως εμείς παιδιά δεχόμαστε συνεργασία σας μέχρι να ξαναβγάλετε την εφημερίδα σας.

ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΤΙΚΕΣ ΕΥΧΕΣ

Παράδοση πάει να κάνει τις ωραίες κάρτες ο «ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΩΝ ΤΟΥ ΒΙΚΟΥ» αφού κι' εφέτος κυκλοφόρησε μια καλλιτεχνικότατη η οποία, απ' ό,τι πληροφορηθήκαμε, ταχυδρομήθηκε σε 600 αποδέκτες. Δυστυχώς η έλλειψη χώρου δεν επιτρέπει τη δημοσίευση

ΒΡΑΒΕΥΣΗ

ΤΥΧΗ ΑΓΑΘΗ ΕΔΟΞΕ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΝ ΖΟΥΛΑΝ

ΤΩ ΒΡΑΒΕΙΩ ΚΑΤΙΓΚΩΣ ΚΑΙ ΓΙΩΡΓΗ ΛΑΙΜΟΥ
ΟΤΙ ΑΥΤΟΣ ΠΡΟΘΥΜΟΣ ΕΡΓΑΣΑΜΕΝΟΣ ΜΟΥΣΕΙΟΝ
ΕΝ ΤΣΑΜΑΝΤΑ—ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ ΚΑΙ ΠΕΡΔΙΚΙ—ΙΚΑΡΙΑΣ
ΙΔΡΥΣΑΤΟ ΕΙΣ ΦΥΛΑΞΙΝ ΚΑΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΝ ΤΗΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ

29-12-89 Ο πρόεδρος της Ακαδημίας Αθηνών Σόλων Κυδωνιάτης δίνει το βραβείο στον Κώστα Ζούλα

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Ξενοίκιασε κι έκλεισε τα γραφεία της η Αδελφότητα των Μαργαριτιωτών. Όσοι επιθυμούν να επικοινωνήσουν μ' αυτήν ή την έκδοσή μας ν' απευθύνονται στην διεύθυνση του Προέδρου: ΕΥΑΓΓΕΛΟ ΜΠΑΚΑΓΙΑΝΝΗ
Υμηττού 92 • 15561 ΧΟΛΑΡΓΟΣ
Τηλ. 6514487

ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ

Συνεχίζονται ή έχουν διακοπεί εργασίες στο Διοικητήριο Μαργαριτίου. Πάντως παρακαλούμε μη ξεχαστείτε περιβάλλοντας χώρο, κυρία στην πρόσφατη του κτιρίου. Τι εννοούμε; Κόντρεμα των τσιμεντένιων τοιχίων κατά τουλάχιστον εκατοστά και κάλυψή του με πέτρα όπως ήταν παλιά.